

**BALATONALMÁDI VÁROS
POLGÁRMESTERE**

8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1.
polgarmester@balatonalmadi.hu
+ 36 88 542-410

Szám: 2/344-3/2024.

**ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület 2024. augusztus 29-i ülésére**

Tárgy: Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde Pedagógia Programjának felülvizsgálata és jóváhagyása

Tisztelt Képviselő-testület!

A nemzeti köznevelésről szóló (a továbbiakban: Nkt.) 26. § (1) bekezdése értelmében, a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. Az Nkt. 26.§ (6) bekezdése értelmében, a köznevelésért felelős miniszter által kiadott és közzétett irányelvet és alapprogramot alkalmazni kell az óvoda és az iskola pedagógiai programja elkészítésekor és végrehajtásakor.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 6.§-a értelmében:

6. § (1) Az óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján pedagógiai programot készít, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választ.

(2) Az óvoda pedagógiai programja meghatározza

- a) az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- d) a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- e) a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- f) nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- g) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
- h) a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- i) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet

részletezi az országos alapprogramot.

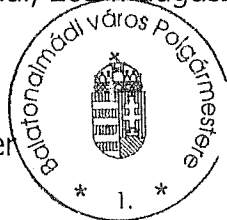
Az Almádi Magocskák Óvoda Pedagógiai Programját a Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 120/1998.(IX.29.) Öh. számú határozatával jóváhagyta. Azóta eltelt időben a pedagógiai program több alkalommal módosításra került, legutóbb 2016. évben (2016.04.01. napi hatállyal.)

A jogszabályi környezet változása, illetve az intézmény átalakítása időszerűvé tette az intézmény pedagógiai programjának felülvizsgálatát. Főigazgató Asszony a programot a nevelőtestület bevonásával elkészítette, az óvoda szakmai munkaközössége véleményezte. A program az Országos nevelés országos alapprogramja figyelembe vételével készült.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Balatonalmádi, 2024. augusztus 21.

Fabó Péter
polgármester

Melléklet:

1. Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja

A döntés meghozatala **egyszerű** többséget igényel.

Az előterjesztést készítette: Beckerné Sabján Ottilia Klára főigazgató
Göndöcsné Sashegyi Csilla osztályvezető

Az előterjesztést tárgyalta: Humán Bizottság

Határozati javaslat
Balatonalmádi Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
.../2024.(...) önkormányzati határozata
az Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjáról

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta „Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának felülvizsgálata és jóváhagyása” című előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját 2024. szeptember 1-i hatállyal - a határozat melléklete szerint jóváhagyja.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a döntéséről - a határozat megküldésével – tájékoztassa az Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde főigazgatóját.

Felelős: Fabó Péter polgármester

Hivatali felelős: 2. pontban: Göndöcsné Sashegyi Csilla osztályvezető

Határidő: 2. pontban: 2024. augusztus 30.

Balatonalmádi, 2024. március 28.

Fabó Péter sk.
polgármester

dr. Gáspár-Fekete Judit sk.
jegyző

Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde

Helyi Óvodai Pedagógiai Program

OM: 036824

Balatonalmádi, 2024.09.01.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
2. Az óvoda működésének általános jellemzői	6
2.1 Intézményünk adatai	6
2.2 Helyzetelemzés.....	7
3. Programunk célrendszere	8
3.1 Óvodaképünk	8
3.2 Gyermekképünk	10
3.3 Jövőképünk (küldetésünk).....	10
4. Programunk pedagógiai koncepciója, óvodai nevelésünk alapelvei.....	12
4.1 Differenciált bánásmód.....	12
4.2 Mozgás szeretetére építő életvitel megalapozása	13
4.3 Környezettudatos szemléletformálás	13
5. Az Óvodai nevelés keretei, feladatai	14
5.1 Egészséges életmódra nevelés	15
5.1.1 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, egészségfejlesztési program.....	17
5.2 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	24
5.3 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	26
6. Óvodánk mindennapi életének szervezési keretei, elvei	28
6.1 Óvodánk személyi feltételei.....	28
6.2 Óvodánk tárgyi feltételei	30
6.3 A gyermekcsoportok szervezése.....	33
6.3.1 Folyamatos napirend	33
6.3.2 Hetirend.....	35
7. Az óvodai élet tevékenységi formái	35
7.1 Játék.....	36
7.2 Munka jellegű tevékenységek	38
7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	41
7.4 Verselés, mesélés	44
7.5 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	46
7.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	49

7.7	Mozgás	52
7.8	Külső világ tevékeny megismerése	55
8.	Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	58
9.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	58
10.	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	59
10.1	Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	60
10.1.1	Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	60
10.1.2	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek óvodai nevelése.....	63
10.1.3	Kiemelten tehetséges gyermek, tehetséggondozás, a tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	64
10.2	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése	66
10.3	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése.....	68
10.3.1	Az 1-es típusú cukorbetegség	68
10.3.2	A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában	69
11.	A három év alatti gyermekek gondozása-nevelése	69
12.	A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek.....	71
12.1	Az óvodai szociális segítő feladatai	72
13.	Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	73
14.	Az Óvoda pedagógiai dokumentumai	75
15.	Óvoda kapcsolatrendszere	76
15.1	A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	76
15.2	Óvodánk kapcsolatai.....	79
16.	Hagyományok, ünnepek, jeles napok	83
17.	Óvodánk ellenőrzési-értékelési rendszere	86
18.	Záró rendelkezések	88
19.	Legitimációs záradék	89

*„Nagy szárnyakat szeretnék adni neked, hogy szállj,
erőseket, mint a karvalyé,
hogy a szabadság magasságában könnyű szárnyalással lebegni tudj,
és siklani az élet színein át,*

Erős szárnyakat szeretnék adni neked, hogy leküzd a távolságot,

*Nagy szárnyakat szeretnék adni neked,
hogy megóvjon, ha elvétenéd a repted, és ha le is zuhansz, ne essen bajod.*

*Íme hát a szárnyak, melyeket adni szeretnék neked, de nem lehet,
mert csak te vagy, ki magadnak őket megteremtheted.”*

(Részlet: Ornella Fiorini – Lányomnak)

Helyi nevelési programunk mottójául azért választottuk Ornella Fiorini sorait, mert valljuk, hogy a mai gyerekek számára az aktív, örömteli óvodás évek tapasztalatai azok, amire felnőtt életüket alapozhatják, és ehhez nekünk minden feltételt és segítséget meg kell adnunk.

1. Bevezetés

A Kormány 2011. évi nemzeti köznevelésről szóló CXCV. törvény és a 20/2012. (VII.31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló EMMI rendelet rendelkezik az óvodák nevelési programjáról, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján kell elkészíteni.

Helyi Pedagógiai Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának érvényesülését. Tiszteletben tartja a gyermekek érdekeinek védelmét. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében óvodai nevelésünk a sokszínűsége és a szakmai megújulásra törekszik.

Pedagógiai programunk készítésekor figyelembe vettük:

- az óvodák működését meghatározó hatályos törvényi szabályozókat,
- az Óvodai nevelés országos alapprogramot
- előző Pedagógiai Programunkat (Differenciált Óvodai Bánásmód program helyi sajátosságokra építve)
- a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének elveit

Nevelési elveink, céljaink

A gyermeki személyiség fejlődését, testi-lelki és szociális szükségleteinek kielégítését, a konstruktív magatartás- és tevékenységformák kialakítását sokrétű, konstruktív tevékenységrendszerrel biztosítjuk.

Nevelési elveink meghatározzák óvodaképünket és gyermekképünket minden gyermekre egyaránt vonatkoztatva:

- *Gyermekek központúság*

Az életkori és az egyéni sajátosságok, szükségletek, igények valamint a gyermekek mindenek előtti érdekeinek figyelembe vétele.

- *Differenciált bánásmód*

Az egyéni fejlődési ütem, sajátosságok figyelembevételével az egyén önmagához viszonyított fejlődésének elősegítése.

o *Játékosság, a szabad játék elsődlegessége*

A személyiség fejlődésének és fejlesztésének alapvető tere, eszköze, módszere a játék, mely életszükséglet és a leginkább biztosítja az óvodás korú gyermekek harmonikus fejlődését.

o *Tevékenységek központúság, élményalapú, saját tapasztalatú ismeretszerzési lehetőségek, képességfejlesztés*

Készség- és képességfejlesztés különböző tevékenységekbe integrálva, az egyéni és a közösen megélt élmények és tapasztalatok fejlesztő hatásának tudatos kiaknázása. A játékba integrált korszerű, cselekvő-felfedező, alkotó képességet, kreativitást erősítő tevékenységeket kezdeményezünk komplex módszerrel, önálló tevékenységválasztás biztosításával.

o *Tolerancia, inkluzív pedagógia*

A különbözőség, az egyediség, a másság elfogadása és elfogadtatása ill. befogadása.

o *Nyitottság és együttműködés*

A családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása, szoros együttműködés, együttnevelés a családdal.

o *Természetközelség*

A környezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása, hogy a gyermekek fogékonnyá váljanak a természet szépségeire, kialakuljon bennük a felelősségtudat a természeti környezet iránt. A természetes és mesterséges környezet nyújtotta adottságok kihasználásával (óvoda udvara, természeti és társadalmi környezet, évszakok adta lehetőségek, megfigyelések, felfedezések, tapasztalatszerzések, játékok, tevékenységek stb.), környezettudatos magatartás megalkotásával, alakításával, a fenntarthatóságra neveléssel.

o *Mozgás öröme, szeretete*

A gyermekek az együtt töltött közös mozgásos élményeket testi-lelki jó élményként raktározzák el, ami megalapozza a mozgás szeretetére építő egészséges életmódot.

2. Az óvoda működésének általános jellemzői

2.1 Intézményünk adatai

Intézmény neve:	Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde
Intézmény típusa:	Többcélú közös igazgatású óvoda-bölcsőde
Intézmény székhelye:	8220 Balatonalmádi, Mogyoró utca 1.
Székhelyen működik:	Óvoda
OM azonosítója:	036824
Telephelye:	8220 Balatonalmádi, Bajcsy-Zsilinszky út 29.31.
Telephelyen működik:	Főzőkonyha, Bölcsőde
Alapító okirat:	többször módosított, egységes szerkezetbe foglalt okirat azonosítója: 3/12-7/2024
Alapító:	Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő testülete
Alapítás éve:	1951
Fenntartó:	Balatonalmádi Város Önkormányzata 8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1.
Jogállása:	jogi személy, az alapító okirat rendelkezése szerint önállóan működő költségvetési szerv. Meghatározott pénzügyi-gazdasági feladatait a Balatonalmádi Városgondnokság, mint önállóan működő és gazdálkodó INTÉZMÉNY látja el.
Feladatai:	óvodai nevelés bölcsődei ellátás intézményi étkeztetés
Óvodai csoportok száma:	10 csoport
Engedélyezett létszám:	250 fő
ebből a többi gyermekkel együtt nevelhető SNI létszám:	10 fő

2.2 Helyzetelemzés

Óvodánk Balatonalmádiban 1951. óta működik, önkormányzati fenntartású. Az intézmény életében a hosszú évek alatt számos változás, fejlődés ment végbe.

2019. év végén valóra vált egy rég dédelgetett álom: Balatonalmádi városának új 10 csoportos óvodája épült. Intézményünk székhelye a Mogyoró utcába került, ahol az Óvoda található.

2021. évben az intézmény többcélú, közös igazgatású egységes óvoda-bölcsődei ellátást biztosító intézmény lett Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde elnevezéssel. 2022. évben a bölcsődei új intézmény egység megkezdte működését a telephelyen (Bajcsy-Zsilinszky út) 2 épületben (Kánya-villa, Lapostetős).

Óvodánk Balatonalmádi egyetlen önkormányzati fenntartású óvodája, így körzethatára a város teljes közigazgatási területe.

Alapító Okiratunk szerint Óvodánk 250 fő gyermek befogadására alkalmas, ahol 10 csoportban tudjuk nevelni-oktatni a gyermekeket.

Az intézmény működéséért közvetlenül a főigazgató felelős.

Szakmailag magas szinten képzett nevelőtestületünk egységes szemléletmód alapján dolgozik.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak (dajka, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár) létszáma, hozzáállása is lehetővé teszi a zavartalan működést. Technikai dolgozókat alkalmazunk udvarosi, karbantartói munkakörben.

Óvodánk az alapfeladatok ellátásán túl a gyermekek részére igénybe vehető fejlődést segítő szolgáltatásokat kínál térítésmentesen: katolikus, református hitoktatás, szociális segítő általi csoportfoglalkozás, néptánc, tehetségműhely; térítés ellenében: délutáni fakultatív foglalkozások, úszásoktatás megszervezése.

Nevelőmunkánk eredményességét segítik a Balatonalmádi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai: fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus. Kiscsoportos fejlesztéseikre állandó helyiséget tudunk biztosítani az intézményben.

SNI gyermekek gyógypedagógiai fejlesztését is igyekszünk az intézmény helyiségeiben (tornaterem, fejlesztő szoba) biztosítani.

Az intézmény saját Főzőkonyhával rendelkezik, mely a telephelyen üzemel. Célunk, hogy a ránk bízott óvodás és bölcsődés gyermekek a koruknak és az

egészséges, kiegyensúlyozott táplálkozás irányelveinek megfelelő étkeztetésben részesüljenek. Főzőkonyhánk tárgyi és személyi feltételei adottak az egyre több diétás étkezésre szoruló gyermek ellátására, szakorvosi vélemény alapján. A gyermekétkeztetésen túl munkahelyi, szociális és vendégétkeztetést is biztosítunk. Az intézmény a lehetőségeihez mérten szervezi a biztonságos élelmiszerellátást, a nyersanyagok beszerzésénél előnyben részesítjük a helyi piacot, a helyi termelőket.

3. Programunk célrendszere

3.1 Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Minden gyermek más és más, „egyszeri és megismételhetetlen”, önálló ember, aki nem „tökéletlen felnőtt”, hanem „tökéletes gyerek”, akinek rengeteg a dolga ebben az életszakaszban. Meg kell ismernie önmagát és a körülötte lévő világot.

Az óvoda feladata segíteni őt ebben a sikerélményekkel és kudarcokkal teli folyamatban. A különbségek és különbözőségek ellenére azért vannak olyan jellemzők, szükségletek, melyeket figyelembe kell venni ahhoz, hogy az individuális és a szocializációs folyamatok fejlődését valóban segíteni tudjuk.

A szociális tanulás folyamatában – a családdal együtt – segítjük a személyesen differenciálódó önállóság és együttműködő készség fejlődését, a hátrányok kiegyenlítését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit - óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő - a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az életkori és az egyéni sajátosságok, szükségletek, igények valamint a gyermekek mindenek előtti érdekeinek figyelembe vétele.

Nevelésünk egyik célja a differenciált óvodai bánásmód megvalósítása. Ez olyan humanisztikus értelmezése a kisgyermeknevelésnek, mely a gyermek és a felnőtt

autonómiájára, személyiségi jogaira, a fejlődésben való hitre és bizalomra, az egyéni kompetenciára épül. Közös érdekünk az önálló, autonóm személyiség megalapozása – a szociális érzékenység figyelembevételével. Ezzel előkészítjük, hogy a jövőben aktívan részt vegyen élettörténetének alakításában.

Óvodánkban a pedagógusok az autonóm játékközpontú életmód és a természetes kommunikációs háló kialakítására törekсенek. A játszást a gyermek természetes, korsajátos és globális érési, tanulási aktivitásaként értelmezzük. A játszás, szabad játék feltételrendszerét a felnőtt tudatosan alakítja, fejleszti szituáció érzékeny attitűddel.

Feladatunk, hogy az Én – Te – Ő – Mi tudat fejlődési periódusának szakszerű keretet biztosítsunk. Ez a keret a személyes kontaktusból, a kényszermentes együttműködésből és az ezekhez módszertanilag kapcsolódó értékekből áll.

A környezet igényeihez és lehetőségeihez igazodva a gyermekek differenciált személyiségfejlesztését és a családi nevelés kiegészítését vállaljuk fel.

A nemzetiséghez tartozó/migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átöröklését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Olyan óvodát szeretnénk:

- o amely érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkört biztosít a gyerekek számára,
- o amely a gyerekek egészséges fejlődéséhez/fejlesztéséhez az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezik (Ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásához szükséges feltételeket is.),
- o ahol szabad játékkal és sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel, tevékenységekkel differenciáltan segítjük gyermeki személyiségük harmonikus fejlődését,
- o ahol az óvodai élet egészét áthatja a mozgás szeretetére építő életvitel, életmód, a mindennapi mozgás öröme,
- o amely lehetőséget biztosít a környezet felfedezésére, megalapozza az ökológiai komplex szemléletmódot, a környezettudatosságot,
- o amely bizalmon alapuló, együttműködő légkört biztosít a szülők számára,
- o ahol a pedagógusok rendelkeznek olyan alapismeretekkel, melyek segítik a sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztését is,
- o amely nyitott a korszerű nevelési hatások alkalmazására,
- o amely segíti a tehetséggondozást.

3.2 Gyermekképünk

Nevelőmunkák középpontjában a gyermek áll. Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség és szociális lény.

A gyermek fejlődő személyiség, sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, differenciáló, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek, tehetsége kibontakozzon.

Célunk aktív, öntudatos, kezdeményező gyermekek nevelése a kivárással és a bizalom stratégiájával.

Gyermekképünk:

- o gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben,
- o tisztelik szüleiket, óvodai nevelőiket és bizalommal fordulnak hozzájuk,
- o személyiségük legyen kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, kreatív,
- o egészséges önbizalommal rendelkező, a szabályokat megértő, betartó, és kreatív,
- o testileg, lelkileg önmagukhoz képest fejlődjenek,
- o bátran kommunikálnak,
- o kedvelik a mozgást, szeretik és védik a természetet,
- o magatartás és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, udvariasak, illemtudóak, előítélet-mentesek,
- o ápolják a hagyományokat, becsülik a munkát, és szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.

3.3 Jövőképünk (küldetésünk)

„Minden ember egy megismételhetetlen csoda, és a hozzávezető útnak is csodának kell lennie.”

(Erich Fromm)

Óvodánk jövőképét az intézmény nevelőtestületével együttműködve, eddigi eredményeinkre, értékeinkre, hagyományainkra alapozva formáljuk.

Arra törekszünk, hogy a továbbképzéseken és az önképzések által szerzett kompetenciaterületek megfeleljenek az Alapprogram, a helyi Pedagógiai Program és az Intézményi Önértékelési Program elvárásainak, segítsék elő a magas színvonalú szakmai munkavégzést, intézményi működést.

Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, a folyamatban lévő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség.

A kihívásoknak csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni.

Gyermekeközpontú intézményünkben innovatív, szakmailag jól megalapozott nevelőtestület, alkalmazotti közösség dolgozik.

Célunk az óvoda egyéni arculatának tovább fejlesztésével egy hatékony nevelési intézmény működtetése, mely minden partner megelégedésére szolgál, megfelel a társadalmi elvárásoknak, a helyi sajátosságoknak.

Olyan gyermek és tevékenységközpontú, lelkiismeretes partnerkapcsolatokra épülő óvodai arculatot szeretnénk megvalósítani, ahol

- az elhivatott nevelőtestület, alkalmazotti közösség a bizalomra építve szeretetteljes, nyitott, őszinte, elfogadó, egymásra figyelő, pozitívumokat megerősítő, közös célok iránt elköteleződött, ösztönző légkörben megteremtik a gyermekeknek az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, nyugodt óvodai környezetet, ahol minden dolgozó és gyermek (így szülő) is jól érzi magát,
- a *differentiált óvodai nevelésre építve* örömteli játékkal, szabad önkifejezéssel, kreatív, tevékeny tapasztalatszerzés útján segítjük a gyermekek *sokoldalú, harmonikus fejlődését*, a gyermeki személyiség kibontakozását, önismeretük, együttműködésük, akaratuk fejlesztését, a hátrányok csökkentését, a tehetségek kibontakozását, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- a *mozgás szeretetére nevelés* alapján a gyermekek belső igényéből fakadó mozgásaktivitásra építve, célunk a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a játékból adódó mozgásos helyzetek kihasználásával, valamint tervszerű, rendszeres játékos mindennapi mozgással, lábtornával,

- a *környezettudatos magatartás* megalapozása, alakítása a természetes és mesterséges környezet nyújtotta adottságok kihasználásával (óvoda kert, óvoda udvara, természeti és társadalmi környezet, évszakok adta lehetőségek, megfigyelések, felfedezések, tapasztalatszerzések, játékok, tevékenységek stb.), a fenntarthatóságra neveléssel,
- magas és igényes *szakmai felkészültséggel*, elkötelezettséggel, széles látókörrrel rendelkező, folyamatosan fejlődni képes óvodapedagógusaink irányításával megalapozzuk a gyermekekben az élethosszig tartó tanulás igényét, a szociális és a tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakulását,
- olyan *stabil közösség kialakítása*, akik empátiával, egymást segítve, a változásokat és az adódó konfliktusokat konstruktív módon, közösen képesek kezelni, konszenzusra jutva megoldani.

4. Programunk pedagógiai koncepciója, óvodai nevelésünk alapelvei

Programunk szemléletmódja az Alapprogram irányelveit követi, az óvoda funkcióihoz, a társadalomban betöltött szerepeihez, óvodatörténeti előzményeihez, hagyományaihoz, eddig elért eredményeihez igazodik.

Pedagógiai koncepciónk a differenciált bánásmód, a mozgás szeretetére nevelés és a környezettudatos szemléletformálás hármas egységében rejlik.

4.1 Differenciált bánásmód

Óvodánkban az óvodapedagógusok a játékközpontú életmód és a természetes kommunikációs háló kialakítására törekszenek. A szociális tanulási folyamatban a családdal együtt segítik az egyének érése szerint a differenciálódó önállóság és együttműködés fejlődését. A nevelés eszközeivel - a kíváncsiság, a figyelem, a gondolkodás és a nyugalom -, a személyes bánásmód alkalmazásával érdekessé teszik a pedagógiai tevékenységet.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy minden olyan tevékenységet önállóan végezhesse, amelyre már eléggé érettek: játszás, tanulás, önkiszolgálás, döntéshelyzetek.

Differenciáltan adunk lehetőséget az együttműködésre, tevékenykedésre.

4.2 Mozgás szeretetére építő életvitel megalapozása

Pedagógiai programunk másik kiemelt területe a mozgás szeretetére nevelés.

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás és tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek számukra, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van.

A gyermekekkel való rendszeres, következetes mozgás az a „csodaszer”, amely segítségével gátlásokat lehet feloldani a mozgáskoordináció, ügyesség fejlesztésével, mely visszahat a gyermekek érzelmi-, erkölcsi-, akarati-, értelmi fejlődésére és kihat minden fizikai (testi) képesség, készség további fejlődésére, azaz sokoldalúan, harmonikusan fejleszti a gyermeki személyiséget.

Célunk a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, szükségleteikhez igazodó mozgásformák és terhelés biztosítása, mozgáskultúrájuk, életkoruknak megfelelő mozgás képességük, készségük kialakítása, fejlesztése, a belső igényből fakadó mozgás pozitív érzelmi töltöttsége, megerősítése.

4.3 Környezettudatos szemléletformálás

Pedagógiai Programunk harmadik kiemelt területe a környezettudatos szemléletformálás a fenntartható fejlődés érdekében.

Célunk környezettudatos magatartás megalapozása, egy olyan komplex szemléletmód kialakítása, mely rávilágít arra, hogy a természetben mindenre szükség van. Olyan szociális kompetenciák fejlesztése, mint az egymás közötti kapcsolat erősítése, az együttérzés, a beleélő, beleérző képesség, mely képessé tesz az együttműködésre.

Az óvodai dolgozók környezethez, természethez fűződő pozitív viszonya, tudatos környezetalakító munkája példamutató a gyermekek és a családok számára.

Programunkba beépítettük a Zöld Óvoda kritériumrendszerét is, 2023-ban először nyertük el a Zöld Óvoda címet.

5. Az Óvodai nevelés keretei, feladatai

A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtésével.

A nevelési év egészében lehetőséget biztosítunk a csoport szokás-, és szabályrendszerének felelevenítésére, elsajátítására, az új gyerekek megismerésére, befogadására.

Egészséges, biztonságos, elfogadó, nyugodt környezetet alakítunk ki a gyermekek testi – lelki szükségleteihez, testméreteihez igazodva, a teljes körű személyiségfejlődés biztosításával a kíváncsiság, figyelem, gondolkodás, nyugalom nevelési eszközeivel.

A csoportok szervezését a szocializáció folyamatának, feltételeinek a másság elfogadásának, valamint az integráció színtereként értelmezzük.

Játékközpontú életmód, differenciált bánásmód, természetes kommunikációs háló kialakításával célunk aktív, öntudatos, kezdeményező gyerekek nevelése a kivárással és a bizalom stratégiájával, a differenciált óvodai bánásmód nevelési rendszer elemeinek megvalósulásával.

Az óvodai nevelés kereteiben a felnőttek feladatai:

- olyan szociális tanulási helyzet biztosítása, melyben a tevékenységek során minden gyermek jogot kap aktivitásra, érdeklődésre, kezdeményezésre szerint elsajátítani azokat a kooperációs formákat, amelyek az emberi együttműködés személyességét, értelmét és stabilitást nyújtó előnyeit közvetítik számára, biztosítják a felfedezés lehetőségét és annak örömét,
- a gyermek jelzéseire irányuló figyelem, ennek megértése és beépítése a felnőtt reakciójába, aktivitásába (átlagos, ettől eltérő – hátrányokat hordozó, ill. tehetséges – gyermekek),
- olyan aktivitási formák és szabad cselekvések feltételeinek biztosítása, melyeken keresztül a gyermekek kíváncsiak, aktívak, kezdeményezők, érzelmileg viszonylagosan kiegyensúlyozottak legyenek, mely úgy érhető el, ha a pedagógus intellektuálisan szituációérzékeny, ha a felnőtt és a gyermek között feszültségmentes, stabil személyes kapcsolat alakul ki az óvodában töltött 3-4 év alatt,
- a felnőttek differenciált együttműködése, összehangolt tevékenysége szolgálja a gyermekek érdekeit,

- az intézményben dolgozó valamennyi felnőtt elsődleges kötelessége, hogy a rábízott gyermekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről gondoskodjon, az ehhez szükséges ismereteket átadja, és elsajátításukról meggyőződjön,
- az erkölcsi nevelés azt jelenti számunkra, hogy mindig az adott szituációra, viselkedési formára reagálunk; kerüljük az általános minősítést; elismerésünket, rosszallásunkat hitelesen közvetítjük; gyermekeink viselkedését személyre szólóan önmagukhoz képest dicsérjük, értékeljük a változást, elmozdulást; a gyermeknek éreznie kell, hogy kifogásunk, rosszallásunk nem tartós, jóvá tehető,
- kötelességünk, hogy tiszteletben tartsuk a gyermekek és szülők emberi jogait;
- a pedagógus működjön közre a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában megszüntetésére tett intézkedésekben; ennek érdekében feladata a preventív odafigyelés, a hátránykompenzációs lehetőségek biztosítása, kiemelt figyelem és kapcsolat alakítása a családdal, együttműködés intézményen belüli (gyermekvédelmi megbízott, szakemberek) és kívüli szakemberekkel a problémák megoldásában (jelzési kötelezettség, pedagógiai vélemények írása, konzultációk),
- kiemelten figyelünk az átlagostól eltérően fejlődő, a tanköteles, de még egy évet óvodában maradó, a kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű, a nemzetiségi/migráns, etnikai kisebbségű, tehetséges gyermekekre.

Alapfeladatunk az óvodába járó gyerekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.1 Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű.

A helyes életritmust a megfelelő óvodai napirend és hetirend biztosításával (rugalmasan) valósítjuk meg a gyermekek testi – lelki szükségleteinek kielégítésével.

Célunk, feladataink:

- az óvoda adottságait kihasználva a mindennapi mozgás lehetőségének biztosítása, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges biztonságos környezet kialakítása,
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a gyermekek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása,
- a rendszeres tevékenységek biztosítása által a testi és szellemi fejlődés feltételeinek megteremtése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igényre fejlesztése,
- a gyermekek testi-lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése,
- megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásának segítése,
- naponta többszöri szellőztetés biztosítása,
- az egyéni fejlődési naplóban a gyermekek egészségi állapotának nyomon követése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- testápolással kapcsolatos munkafolyamatot önállóan, szükség szerint végzi,
- a tisztálkodási eszközöket önállóan használja, majd tisztán, esztétikusan a helyére teszi,
- önállóan öltözködik, vetkőzik, felismeri a ruhadarabok elejét, hátulját, szükség esetén a ruháját kifordítja,
- önállóan ki és begombol, cipőt köt, cipőt vált, a ruhadarabokat esztétikusan összehajtja,
- önállóan étkezik, képes a kés-villa együttes használatára, ételszedésre merőkanállal, önállóan tölt folyadékot,

- szívesen végzi a naposi feladatokat, összeszedi a tányérokat, evőeszközöket, az asztalterítőt önállóan felteríti, leszedésénél összehajtja ízlésesen megteríti,
- környezetük élő- és élettelen tárgyaival óvatosan, gondoskodóan bánnak, védik őket, önkiszolgálásuk során környezettudatosan tevékenykednek, a rendetlenséget megszüntetik maguk körül,
- igényükké válik a levegőzés, szívesen tornáznak, kirándulnak a szabadban, örömmel vesznek részt mozgásos játékokban,
- kialakult szokás-, szabályrendszert betartják, társaikkal betartatják.

5.1.1 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, egészségfejlesztési program

A teljes körű óvodai egészségfejlesztés célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön: teljes testi-lelki jólétet, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvodai mindennapokban kialakult szokásrend szerint működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztés területei:

- Személyi higiéné
- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos mozgás
- Testi és lelki egészségvédelem
- Bántalmazás megelőzése
- Baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás.

Személyi higiéné

Tisztálkodás

Az egyéni képességek, szokások megismerésével, önálló gyakorlás biztosításával, a kivárás eszközével, igény szerinti verbális és manuális segítségnyújtással, megerősítéssel, példamutatással, dicséréssel, mintaadás, az utánzás lehetőségével, az önállóság eléréséhez biztosítjuk a szokások kialakítását:

- a gyermekek személyi és környezeti tisztaság iránti igényének kialakítását, személyi higiénia iránti igény felkeltése,
- a mosdóban tartózkodás szokásainak, szabályainak kialakítását (halk beszéd, nyugodt várakozás, óvatos lépegetés),

- o a bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztántartásához, a mosdó-, WC használatához szükséges helyes technika és szokásrendszer kialakításához elegendő időt, nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkört, állandó helyszínt,
- o a tisztálkodáshoz szükséges eszközöket.

Öltözködés:

A helyes öltözködés szokásalakítása egyénre szabott. A gyermekek ösztönzése az önálló öltözésre, gyakorlásra személyre szabott verbális vagy manuális segítségadással, megerősítéssel történik. Megismertetjük a gyermekekkel:

- o az időjárásnak megfelelő réteges öltözködést (időjárásnak megfelelő és elegendő ruházat biztosítása a szülő feladata),
- o az öltözés-vetkőzés helyes sorrendjét, cipőfűző kötésének technikáját,
- o a ruhadarabok összehajtását, a saját jellel ellátott szekrényben való esztétikus elhelyezést.

Pihenés, alvás biztosítása:

- o nyugodt légkör, csend, megfelelő hangulat biztosítása (mese, halk zene),
- o egyéni alvási igények figyelembevétele (nyugodt, csendes pihenés, ébredés előtt csendes tevékenység),
- o szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása (kedvenc alvós tárgy, igény szerint simogatás, cirógatás),
- o ébredés utáni feladatok (ágynemű megigazítása).

Egészséges, tiszta biztonságos környezet megteremtése, higiénés szabályok kialakítása

Az óvoda udvara:

- o az udvar tisztántartása, gondozása,
- o balesetmentes, biztonságos környezet kialakítása, szabványoknak megfelelő környezetbarát játékok telepítése, melyek a szabadban tartózkodás során lehetőséget adnak a különböző változatos sokoldalú mozgás- és játéktevékenységekre,
- o egészséget megőrző zöldövezet ápolása, füvesítés, virágosítás, fűszer-lepkebarát kert, gyümölcsfák, óvodakertben lévő magaságysok növények gondozása, ezáltal nyers zöldségek, gyümölcsök fogyasztása,
- o Ovi-Sport pálya, mezítlábas ösvény tisztántartása, karbantartása, rendszeres használata.

Az óvoda helyiségei:

- barátságos, balesetmentes, tiszta, biztonságos helyiségek, gyermekek életkorának megfelelő méretű berendezések, eszközök biztosítása a gyermekek fogadására, szükségleteik kielégítésére,
- az óvoda tisztaságának megóvása, szépítése, díszítése az évszaknak megfelelően,
- családias, esztétikus, nyugodt légkör biztosítása a színek harmóniájával, természetes anyagok felhasználásával, célszerű elrendezéssel,
- a gyermekek életkorának, nemének megfelelő játékok biztosítása,
- a lelki egészségvédelem érdekében meghitt játszószarkok kialakítása a csoportszobában,
- természetsarok kialakítása,
- a tornaterem játékkészlete, a mászófal lehetőséget ad különböző változatos mozgás- és játéktevékenységekre, ügyelve egymás testi épiségének megóvására.

Étkezés – táplálkozási szokások:

Az egészséges táplálkozás igényére nevelés a fejlődés alapfeltétele. Óvodánk élelmezésvezetője dietetikus szakember segítségével állítja össze a gyermekek számára a megfelelő mennyiségű, minőségű, változatos ételleket, melyet nagy gondossággal az intézmény főzőkonyhája készíti el.

Intézményünk biztosítani tudja az ételallergiás gyermekek étkezésének ellátását is.

Feladataink:

- az étkezés változatossága, az óvodás korú gyermekek életkorának megfelelő egészséges táplálkozás biztosítása,
- a gyermekek ösztönzése az ételek, zöldségek, gyümölcsök ízlelésére, majd elfogyasztására,
- a kulturált étkezés szokásainak kialakítása, mintaadás (tisztá környezet, esztétikusan megterített asztal, halk beszélgetés az asztaltársakkal, nyugodtan ülés, tányér fölé hajolás étkezés közben, csukott szájjal rágás),
- az életkortól és fejlettségtől függő étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata (megfelelő evőeszközök, szalvéta használata, helyes kancsó használat),
- ételintolerancia esetén diétás étkeztetés biztosítása, ellátása,
- udvariassági szabályok betartása (kínálás, öntés sorrendje: felnőtteknek, lányoknak, fiúknak, végül saját magának),
- naposi munka végzése,
- folyadékbevitel biztosítása a nap folyamán (bármikor, bárki ihat csoportszobában, udvaron egyaránt),

- o a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen-zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,
- o az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolódjunk be alternatív egészségfejlesztő programba (pl. projektek),
- o teremtsünk játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).

Mindennapos mozgás

A rendszeres mozgás fontos pillére az egészségnek, így az egyik legfontosabb feladatunknak tekintjük a mozgás szeretetére nevelést. A rendszeres mozgásos játékok, tevékenységek, mint egészségfejlesztő testmozgások komplexen beépülnek az óvodai élet minden területébe.

A mozgásos tevékenységek által fejlődik a gyermek testi képessége, egyensúlyérzéke, harmonikussá válik a mozgása, ezen túl a gyermek személyiségének fejlődésére is hatnak: pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás. Ezért széleskörűen alkalmazzuk a kooperatív mozgásos játékokat. Célunk a mozgásöröm átélése, melyet a sokmozgásos játékok szervezésével biztosítunk minden nap.

Feladataink:

- o változatos napi és heti rendben biztosítsuk a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését,
- o minden nap szervezzünk mozgástevékenységet (csoportszobában vagy udvaron),
- o a mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapi mozgás, szabad mozgás lehetőségek),
- o a napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (szabadban),
- o tudatos nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások,
- o kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése,
- o mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése,
- o szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe,

- időjárástól függően (köd, -5 fok alatt, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfürdőzés biztosítása, a fokozatosságot betartva,
- a nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak),
- a mozgásos tevékenységek során fontos feladat a baleset megelőzési szabályok pontos ismerete, következetes betartása, naponkénti megerősítése.

Testi és lelki egészségvédelem

A megelőző (preventív) funkciók kialakítása a gyermekek pszichés sérüléseinek megelőzésére, az érzelmi és akarati működés gyakorlása, edzése.

Az óvodáskor az intenzív érzelmek időszaka, fontos feladat a lelki problémák elkerülése miatt észrevenni az esetlegesen fellépő szorongást, az önbecsülés hiányát, a konfliktusok kialakulását vagy kerülését, negatív énkép meglétét.

A gyermek lelki fejlődésének fontos része a szocializációs érettség megléte. A testi és lelki erőszakkal szemben védelmet nyújtunk.

Feladataink:

- a gyermek testi és lelki szükségleteinek feltárása (óvodába kerüléskor Anamnézis felvétele),
- testi szükségletek kielégítése,
- a természetes testközelség megléte, ringató-, ölbéli játékok (őszinte viselkedéssel, tapintattal, elfogadással, megértéssel testi kontaktus megteremtése (simogatás, ölelés, ringatás, lovagoltató höcögtetés),
- tapintatos szeretetteljes bánásmód, rugalmasan kezelt szokásrendszer,
- szülőkkel való partneri, jóemberi kapcsolat kialakítása,
- az óvodapedagógus lelki- vezetői képessége (mentál-higiénés edzés),
- a gyermekeket érő stresszhatások felismerése (természeti tényezők, tárgyi tényezők, társas, társadalmi környezeti tényezők),
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése.

A bántalmazás megelőzése

A bántalmazás folyamatos és rendszeres bántást jelent, melynek jelei a gyermek viselkedésében és egészségében is megmutatkoznak.

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai,-és vagy érzelmi, rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód minden formáját.

Feladataink:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése,
- működünk közre a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében,
- fordítsunk figyelmet a tehetségkutatásra és tehetséggondozásra, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójára, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására,
- törekedjünk pedagógiai eszközök alkalmazásával a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására,
- szükség esetén kezdeményezzünk intézkedést a gyermek érdekében, ha a gyermeket veszélyeztető okokat nem tudjuk megszüntetni,
- kérjük a gyermekjóléti szolgálat segítségét, illetve tartsunk kapcsolatot a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal,
- tájékoztassuk a gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel,
- a kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny", nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is,
- mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges.

Baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás

Az óvodai elsősegélynyújtás legfontosabb eleme a balesetek megelőzése. Fontos, hogy a gyermekek rájöjjenek, hogy a balesetek egy kis odafigyeléssel és óvatossággal elkerülhetők.

Feladataink:

- biztonságos óvodai környezet kialakítása, fenntartása, veszélyforrásokra figyelemfelhívás (a gyermekek megismertetése a biztonságos játékhasználatával),
- az eszközhasználat megtanítása (olló, kés, villa, kerti szerszámok stb. használatának gyakorlása),
- az utcai, közúti balesetek megelőzése (közlekedési szabályok megtanítása, gyakorlati alkalmazása séták, kirándulások során); közlekedésrendészeti szakember segítségének igénybevétele; közlekedési tanpálya az udvaron,
- otthoni veszélyhelyzetek megismertetése (házimunkák, növények, állatok gondozása, ételkészítés stb. témakörökben),
- alapvető elsősegélynyújtási, baleset-megelőzési ismeretek átadása (közlekedési balesetek, mérgezések, fulladás veszélyei, égési sérülések, áramütés és esés),
- együttműködés az egészségügyi szolgálattal (védőnő, orvos, fogorvos),
- az óvodapedagógus példamutató magatartása az egészséget védő-óvó életmódra.

Környezeti nevelési elvek

Óvodánk tevékenységrendszere és tárgyi környezete lehetővé teszi a gyermekek környezettudatos magatartásuk megalapozását is.

Kiemelten kezeljük, és ezért olyan pedagógiai élményeket, elemeket építünk programunkba, melyek pozitív irányba alakítják gyermekeink saját egészségükhöz és a természeti környezethez való viszonyát, törekedve a különböző szociális, kulturális esetlegesen nyelvi hátrányok ellensúlyozására.

Pedagógiai munkánk során kiemelt az ökológiai szemléletmód alakítása, a vidék élővilágának és épített környezeti értékeinek felfedeztetése, megismertetése és annak megóvására nevelés, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekeket neveljünk.

Feladatunk:

- pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása - érzelmi-, erkölcsi-, közösségi nevelés hatékonyságának növelése
- a környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása,

- o természet- és környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása,
- o a különbözőség tolerálása, elfogadtatása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.

5.2 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. A kisgyermek érzelmi lény, s hozzá a külvilágból minden az érzelem közvetítésével jut el. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

Olyan derűs, állandó értékrendet tartalmazó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása, amely segíti a gyermek érzelmi biztonságát, hogy az összetartozást belső szükségletként élhesse át, teret engedve önkifejező törekvéseinek. Arra törekszünk, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

A gyermekek lelki gondozásával kapcsolatos feladataink:

- o nyugodt, biztonságos, együttműködő környezet teremtése a tapintatos, szeretetteljes, elfogadó nevelői attitűdöt nyújtó felnőtt jelenlétének biztosításával;
- o a közös élet biztonsága és nyugalma érdekében a csoport életét szabályozó szokásrendszer kialakítása,
- o az érzelmi nevelést a kölcsönös elfogadásra alapozása,
- o az érzelmeik dominanciájának szem előtt tartása, érzelmeik gazdagodásának elősegítése, differenciálódása: erkölcsi, szociális, esztétikai, intellektuális érzelmeik alakulása,
- o érzelmek irányítási, szabályozási képességének, az önuralom a kifejlődésének, alakulásának megsegítése,
- o önismeret, önnevelés, önértékelés folyamatainak visszacsatolása által biztosítjuk az érzelmi egyensúly elérését,
- o olyan alapvető erkölcsi érzelmek átélését segítjük, mint együttérzés, igazságosság, igazmondás, segítőkészség, örömszerzés, részvét érzése, udvariasság, összetartozás,
- o toleranciára, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés,

- o olyan szociális tanulási helyzeteket teremtése, ahol a gyermek el tudja sajátítani a kooperációs formákat: alku-csere-kompromisszum,
- o a kapcsolatokban keletkező feszültségek elviselésének, megoldásának konstruktív kezelése,
- o a mentálhigiénés sérülések megelőzése, illetve feloldása, a viselkedési szinten megragadható tünetek körvonalazása, szükség esetén szakemberhez irányítás,
- o ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja, a magyar kincsből válogatjuk a közvetítendő műveltségterületeket, megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről,
- o szülő-óvodapedagógus együttműködésével speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása,
- o az eltérő ütemben, lassabban fejlődő, elhanyagolt, kiemelt képességű gyermekek személyiségének figyelembe vétele és a fejlődésük lehetőségének kialakítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- o társas kapcsolataikban magatartásukat egészséges én-érvényesítési törekvés jellemzi,
- o elfogadják és tiszteletben tartják a különbözőséget, a sajátos tulajdonságokat,
- o szívesen tevékenykednek együtt társaikkal, eközben elfogadják és betartják a tevékenység által megkívánt magatartási formákat, érintkezési szabályokat,
- o akaratukat alá tudják vetni más akaratának, figyelembe veszik társaik érdekeit is,
- o figyelnek és vigyáznak egymás játékára, alkotásaira, meghallgatják a felnőtteket és társaikat,
- o alkalmazkodnak a szabályokhoz, betartják a csoport szokásait,
- o tudják késleltetni szükségleteik kielégítését,
- o képesek az alkura, megegyezésre, érzelmeik elemi kontrollálására,
- o ismerik szűkebb környezetüket, óvó- védő magatartásukkal megbecsülik hazánk értékeit.

5.3 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés az egész óvodai nap folyamán spontán - és a pedagógusok által tudatosan szervezett tevékenységi formák keretében valósul meg.

Az ember a beszéd révén válik interaktívvá. A beszéd során megérti a külvilágot, ugyanúgy, mint saját belső világát. Mozgás-beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek. Szükséges a példamutató mintaadás, kifejező, szép, érthető beszéd, árnyalt metakommunikáció minden gyermeket gondozó felnőtt (szülő, óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens) részéről, illetve a felnőtt megszólíthatósága, odafordulása, figyelme.

Értelmi nevelést, fejlesztést a gyermekek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira és élményeire építve, változatos tevékenységeken keresztül, a gyermekek aktív közreműködésével valósíthatunk meg, ezzel biztosítva a továbblépés lehetőségét.

Az értelmi fejlődésben az érzékszervi-mozgásos-cselekvő megismerési szintről a fogalmi szintű megismerés felé vezetjük a gyerekeket, fejlesztjük a környező világ megismeréséhez szükséges tanulási képességeiket, kompetenciáikat.

Célunk:

- az anyanyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés, kommunikáció, metakommunikáció megalapozása,
- különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és az alkotóképesség fejlesztése,
- az önálló tanuláshoz szükséges feltételek, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségének megteremtése.

Feladataink:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelem fordítása,

- o beszédkészség, az anyanyelvi kultúra, metakommunikáció fejlesztése, az anyanyelvi kifejező készség formálása,
- o a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, építése változatos módszerekkel,
- o az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás) fejlesztése a játékokban rejlő lehetőségek kihasználásával, ösztönző környezet biztosításával,
- o a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- o az önállóan végzendő tevékenységek számának növelésével a feladattudat, feladattartás erősítése,
- o az előforduló beszédhibák korrigálása, a kognitív fejlődésben hátrányokkal küzdő gyermekek megsegítése a fejlesztő szakemberekkel való együttműködés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- o szívesen beszélnek felnőttekkel és társaikkal a nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,
- o figyelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni mások megnyilatkozásait, az életkoruknak megfelelő irodalmi alkotásokat, színházi előadásokat, megértik mások beszédét és az elhangzottakhoz kapcsolódóan képesek kérdéseket is megfogalmazni,
- o egyéni adottságaikhoz mérten beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmazó,
- o kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű és sebességű tagolt beszéd,
- o ismerik és értik a népi játékokból és mesékből elsajátított szavak jelentését, a bővült szókincsüket adott helyzetekben aktívan, megfelelően alkalmazzák,
- o az ép beszéd/nyelvi képességgel rendelkező gyermekek tisztán ejtenek minden hangot, képesek a természetes szótagolásra,
- o ismernek és tudnak játszani anyanyelvi játékokat,
- o beszédüket az érzelmeik által kiváltott természetes gesztusokkal, arcjátékkal, metakommunikációval kísérik,
- o beszédértésük életkoruknak ill. beszéd/nyelvi egyéni képességeiknek megfelelő,

- képesek emlékképek kombinálására, gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre, új alkotására, különbséget tesznek a valóság és a képzelt világ között,
- sokoldalú tevékenységek során formálódnak, tökéletesednek gondolkodási műveleteik, percepciójuk, fogalmi gondolkodásuk kialakulóban,
- meglátnak dolgok közötti összefüggéseket, a tárgyak lényegtelen tulajdonságaitól el tudnak vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján viszont általánosításokra képesek, problémamegoldó képességük az önálló megoldás felé halad,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás és időészlelés,
- képesek a tartós figyelemkoncentrációra,
- kialakul a gyermekek feladattudata, tudásvágya,

6. Óvodánk mindennapi életének szervezési keretei, elvei

6.1 Óvodánk személyi feltételei

Többcélú közös igazgatású intézményünket a főigazgató irányítja, aki az óvodában és a bölcsődében folyó pedagógiai, nevelési munkát is szervezi.

Óvodánkban 21 fő óvodapedagógus biztosítja az értékek mentén való nevelést, akikre jellemző még a gyerekközpontúság, hivatástudat, kreativitás, empátia, nyílt, őszinte kommunikáció. Elkötelezettek a szakmai megújulásra, önképzésre, ezért rendszeres belső- és külső továbbképzéseken vesznek részt, ahol meghatározó szempont a mozgás, a Zöld Óvodai programokkal kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése, majd az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába, átadják egymásnak tudásukat (tudásmegosztás).

Az óvodapedagógusok tevékeny partnerei a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók: 10 fő óvodai dajka, 3 fő pedagógiai asszisztens, óvodatitkár. Összehangolt munkával közösen neveljük, gondozzuk a gyermekeket. Elmaradhatatlan résztvevői a csoportok, az óvoda napi életének, a különböző programoknak.

A különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, hátrányok enyhítése speciálisan képzett utazó szakember (gyógyypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, logopédus, stb.) segítségével valósul meg az óvodapedagógusokkal együttműködve.

Az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez járulnak hozzá a további dolgozók: udvaros, karbantartó, takarító-, gondozónő.

Az intézményi étkeztetés szakfeladaton 5 fő konyhai dolgozó és 1 fő élelmezésvezető látja el a feladatokat, biztosítja a technikai hátteret.

Főállású dolgozóinkon kívül ahhoz, hogy el tudjuk végezni a feladatainkat, a fenntartóval egyeztetve megbízási szerződéssel, közfoglalkoztatásban alkalmazunk munkavállalókat.

Minden dolgozóról elmondható, hogy a gyermekekért végzett közös munkában aktív, munkakörülnék megfelelő, segítőkész szerepet vállalnak, és mindnyájan hozzájárulnak óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A pedagógus szerepe a nevelésben:

Az óvodapedagógus a gyerekek számára biztosítja a nevelés, a fejlődés feltételeit, szervezi a gyerekek óvodai életét, tevékenységeit. Elfogadó, segítő, támogató, szeretetteljes attitűdje modell, minta a gyermekek számára. Empatikus magatartásával, szakmai tudásával, szervezi a csoport életét.

Az óvoda alapidokumentumaiban megfogalmazott értékeivel egyetért, képviseli azok megvalósulását.

A pedagógusok munkáját közvetlenül segítőkkel szemben hatékony, rugalmas, ésszerű munkavégzéshez irányító, támogató szereppel rendelkeznek. A szülőkkel való kapcsolat alakítója, fenntartója, ápolója, jól koordinálja a nevelői munkát. Problémaérzékenység, együttműködő készség, előítéletektől mentes, konstruktív magatartás vezérli tevékenységét.

A pedagógiai asszisztensek szerepe az óvodai nevelésben

A pedagógiai asszisztensek minden esetben együttműködnek az óvodapedagógussal a nevelőmunka sikeres megvalósítása érdekében. Segítik a csoportos és egyéni munka megvalósítását, a korrekciós feladatok elvégzését. Egyénileg segítik a gyermekek fejlesztését, az előre megbeszélte módszerekkel és eszközökkel. A fejlesztésekre elkísérik a gyermekeket, amennyiben szükséges részvételükkel biztatják őket a sikeres feladatmegoldásban. Az átlagostól eltérő fejlődésű gyermek egyéni fejlesztését a szakemberek és az óvodapedagógusok támogatásával végzik. Közreműködnek a dokumentációk, a díszítések, a szabadidős tevékenységek és óvodai rendezvények sikeres lebonyolításában.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők szerepe a nevelésben

A dajka a nevelő munkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkája döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Fontos a nevelési év indítása előtti és az év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés. Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve végzik a feladataikat, ami hozzájárul a nevelés eredményességéhez, szem előtt tartva azt, hogy minden felnőtt minta és modell az óvodás gyermek számára. Munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak szerint felelősségteljesen véggezzék.

6.2 Óvodánk tárgyi feltételei

Almádi Magocskák Óvoda Balatonalmádi impozáns helyén, gyönyörű balatoni panorámás környezettel rendelkező intézmény. 10 csoportban fogadja az óvodás korú gyermekeket, tornateremmel, parkosított, tágas udvarral, Ovi-Sport pályával, mezítlábas ösvénnyel, óvodai kiskerttel.

A közvetlen környezet lehetővé teszi a természetközeli nevelést, a természettel szoros érzelmi viszony kialakítását, a természet szépségeiben való gyönyörködtetést. Rövid sétával elérhető távolságra van a Balaton, Balatonalmádi helyi értékei, természeti és társadalmi kincsei.

A Pedagógiai Program megvalósításához, a működéshez szükséges tárgyi feltételek biztosításához figyelembe vesszük a hatályos törvényi előírásokat, pénzügyi lehetőségeinkhez mérten bővítjük őket.

Óvoda épülete, eszközellátottsága:

A 2019-ben átadott Óvoda épület a telek közepén található, mely által 2 nagy játszóudvar alakult ki, mely további udvarrészekre osztható.

- o A csoportszobák tágasak, világosak, alapterületük a törvényi előírásoknak megfelelnek, kényelmes környezetet biztosítanak a gyermekek számára. Minden csoportszobához külön mosdó és öltöző helyiség is tartozik. A nyugodt, csendes játékot a csoportszobákban található galériák használatával, a gyermekek testméreteihez igazodó bútorok átrendezésével, szeparált terek kialakításával biztosítjuk. A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel vannak elhelyezve.

- A csoportszobák egyedi hangulatúak. Minden csoport saját ízlése szerint igyekszik minél esztétikusabbá, praktikusabbá, harmonikusabbá kialakítani azt. A *természetsarkokban* növények, természeti kincsek, valamint séták alkalmával összegyűjtött kavicsok, termések, termények stb. találhatóak.
- Dekorációkhoz, fejlesztő játékok készítéséhez, ajándékkészítéshez és számos óvodai tevékenységhez használunk fel újrahasznált "hulladékot", mely új funkciót kap, és még évekig használhatjuk.
- Az épület berendezésénél, építésénél fontos szempont volt a *környezetbarát szemlélet*: hatalmas ablakok a csoportszobákban, folyosókon és egyéb helyiségekben, *energiatakarékos* világítási rendszer (led lámpák), energiahatékony munkavégzést segítő gépek (mosógép, szárítógép, mosogatógép), fűtés, melegvíz ellátás kondenzációs, külső hőmérséklet által irányított kazán, megújuló energia (napelem), víztakarékosság (perlátor, víztakarékos wc tartály), környezetbarát tisztítószer.
- Az óvoda folyosóján lévő *akvárium*ban elhelyezett halak gondozásában, etetésében minden csoport részt vállal.
- A *tornaterem* hatalmas tere egy újabb színfoltja közös óvodai életünknek, ugyanis a sportfunkcióján túl közösségi színtérként is használjuk. A Fenntartó és a Magocskák Alapítvány közreműködésével egy 4 m széles mászófal is tornatermünk ékessége lett. A modern burkolat, a bordásfalak, a mászófal, a meglévő sporteszközeink, mozgásfejlesztő készletünk megfelelő háttérrel biztosítanak a kiemelt szakmai munkához: az egészség megőrzése, fejlődése és mozgásfejlesztés területén.
- Az intézmény helyiségei lehetővé teszik a dolgozók számára a *biztonságos munkakörülményeket* és lehetőséget teremtenek a szülők fogadására (nevelői öltöző, tusoló, mosdó, nevelői szoba, személyzeti étkező, műhely, pince, raktár, elkülönítő, fejlesztő szoba, irodák).
- A nevelőtestület munkáját segítik a *szakkönyvek*, módszertani könyvek, szöveggyűjtemények, mesekönyvek, leporellók. a csoportokban és a szakkönyvtárban.
- Intézmény az alábbi *technikai feltételeket* biztosítja: fénymásológép, nyomtató, számítógép, laptop minden csoportnak, internet hozzáférés, vetítővászon, bluetooth hangszóró.

Udvari feltételek, eszközellátottság:

- Az óvoda udvara tágas, hatalmas terekkel rendelkezik. Az udvarrészeken homokozók, csúszdák, babaházak, természetes alapanyagú mozgásfejlesztő-, és szerepjátékot motiváló játékszerek találhatók a gyermekek mozgás- és játék igényeinek kielégítésére. Az árnyékot a kertben található fák vagy a játékeszközök feletti napvitorlák biztosítják. Minden udvarrészen található ivókút.
- Óvodakertünk a természeti tapasztalatszerzés színtere. A magaságysokban minden csoport neki tetsző virágos-, zöldecsés-, gyógy- vagy fűszernövénykertet alakít ki, közösen gondozza a gyermekekkel. Ezen felül folyamatosan további kerteket, gyümölcsligeteket hozunk létre. A kertgondozáshoz a gyerekek rendelkezésére állnak kis kerti szerszámok, locsolókannák. Esővíztartály található a föld alatt, melyet locsolásra használunk. A környezettudatos szemléletformálás mindennapos gyakorlata a komposztálás, melynek minden feltétele biztosított.
- Odúkat, madáretetőket, - itatókat helyeztünk ki, így egész évben megfigyeljük, gondoskodunk madarainkról. Madárbarát Óvoda címmel rendelkezünk 2021. óta.
- Ovi-Sport pálya is lehetőséget nyújt a gyermekeknek a mindennapi mozgásra, a különböző labdajátékok megismerésére, Bozsik Intézményi Programra való felkészülésre.
- Meztőlábas ösvény vidám élményszerzést, talpboltozat erősítést biztosít a gyermekek számára.
- Az udvaron található 1 db udvari tároló, melyben a gyermekek udvari játékaik kapnak helyet.

Szelektív hulladékgyűjtő edények az udvaron és minden csoportban rendelkezésre állnak.

Főzőkonyhánk 2018. évben került felújításra a telephelyen. Kialakításra került a diétás étkezéshez szükséges külön diétáskonyha is, ami lehetővé teszi, hogy a speciális étrendű gyermekek étkezését is meg tudjuk oldani. Az óvodában melegítő-tálaló konyha található. A két épület közötti ételszállítást az óvoda saját ételszállító autójával oldja meg.

6.3 A gyermekcsoportok szervezése

Óvodánkban jelen van azonos életkor szerint szerveződő (homogén) és vegyes életkorú csoport egyaránt. A gyerekek csoportba való beosztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát, a szülők kérését, az óvodapedagógusok véleményét.

A gyermekek egészséges, kiegyensúlyozott, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a jól összeállított napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a rendszeresség és ismétlődések érzelmi biztonságot jelentenek a gyermeknek.

A rugalmas napi- és hetirendben a pedagógus egyénileg vagy mikro csoportban kommunikál a gyermekekkel, így folyamatos a szabad játéklehetőség. Ezen felül lehetőséget biztosít az életkornak megfelelő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásoknak, melyek segítik a gyermekek együttműködő képességének, feladattudatának fejlesztését.

A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, együttműködve a csoportban dolgozó dajkával, pedagógiai asszisztenssel.

A programban leírt időkeretek és a sorrend irányadó, hiszen az összeállításnál több tényezőt kell figyelembe venni:

- a csoport kor szerinti összetételét,
- a gyerekek igényeinek és szükségleteinek változását,
- az évszakokból adódó lehetőségeket, esetleges gátló tényezőket,
- tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, amikor az óvoda valamennyi dolgozója figyelembe veszi a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését. Az óvodapedagógus együttműködve a gondozást végző munkatárssal (dajka, pedagógiai asszisztens) a gondozás folyamatában is nevel.

6.3.1 Folyamatos napirend

A csoportok életét segítő napi ritmus jellemzői a folyamatosság és a rugalmasság, melyek feltételei az elmélyült tevékenykedés, az életkori és egyéni fejlődés számára megfelelő időkeretek és a változatos tevékenységek biztosításának.

Az összeállítás során mindenkinek biztosítania kell:

- a szabadjáték elsődlegességét (4-5 óra naponta),
- a közvetlen környezetben, szabadban történő tevékenykedést,
- heti 1 nagytestnevelés, mindennapi mozgás, lábtorna biztosítását,
- tömegesség elkerülését.

A napirend időjárástól, eseményektől vagy kialakult helyzetektől függően rugalmasan változtatható:

Óvoda nyitva tartása: 6:30 - 17:00

Időtartam	Tevékenység megnevezése
6:30 - 7:30	érkezés a reggeli ügyeletbe, gyülekezés, szabad játék
7:30 - 10:00	érkezés saját csoportokba, szabad játéktevékenység, spontán és irányított játékba ágyazott tanulási lehetőségek biztosítása a tervezett óvodai tevékenységformáknak megfelelően, egyéni és mikrocsoporthoz tartozó formában heti 1 nagytestnevelés folyamatos tízórai, gondozási feladatok (8:00-9:00)
10:00 - 10:30	beszélgetőkör, - zöldség-, gyümölcsévés, gondozási feladatok
10:30 - 11:45	szabadban töltött idő, levegőzés, udvari játék, séta, kirándulás, szabad mozgás, mindennapos mozgás, kerti munkák
11:45 - 12:00	öltözés, gondozási feladatok
12:00 - 12:30	ebéd, napos feladatok
12:30 - 14:30	gondozási feladatok, mese, csendes pihenő
14:30 - 15:00	ébredés, gondozási feladatok, uzsonna
15:00 - 17:00	délutáni játékos tevékenységek folytatása, lábtorna, játék, udvari játék, mozgás a szabadban, folyamatos távozás

6.3.2 Hetirend

Minden csoportban az óvodapedagógusok közös döntése, hogy melyik napon melyik tevékenységet helyeznek középpontba, de alapvetően komplex tevékenységekben megvalósuló tanulási alkalmat adnak a gyermek által szerzett benyomások rendezésére, a spontán tanultak rögzítésére, tudatosítására.

A csoportok hetirendje a csoportnaplóban (OVPED) rögzítésre kerül.

Hetirend kialakításának alapelvei:

- a hetirend az adott nevelési év egészében iránymutató,
- a hetirendbe be kell építeni a kiemelt feladatokat: a differenciált, egyéni képességeket figyelembe vevő tanulási keretek biztosítását; a környezettudatosságot; a mindennapos rendszeres mozgás heti egyszeri, kötelezően szervezett testnevelés foglalkozást, a mindennapos játékos mozgást, a lábfejtornát,
- a gyerekek számára előre tervezett tevékenységek, értékközvetítési tartalmak és fejlesztési feladatok megvalósítására való törekvés mellett minden nap, mindenféle tevékenység, kezdeményezés és fejlesztés felajánlása, hiszen ezek mindegyike a gyerekek által kezdeményezett tevékenységektől függ,
- a heti ritmusok segítenek, hogy tudatosan, átgondoltan tudjuk megtervezni, előkészíteni és felkínálni a gyerekeknek az általuk szabadon választható tevékenységeket,
- az adott naphoz kapcsolódó, előre megtervezett tevékenységek és azok feltételeinek biztosítása, előkészítése az óvodapedagógus feladata (amennyiben erre van mód, a pedagógiai asszisztens és/vagy a dajka segítségével) és kötelessége, az abban való részvétel a gyerek szabad/kötelező választása,
- alapelvünk, hogy a tevékenységeket úgy szervezzük meg, hogy minden gyermek igényeit kielégítsük a tapasztalati tanulás elősegítésével,
- a nevelési folyamat ritmusát az évszakok, ünnepek, jeles napok, zöld jeles napok váltakozása adja meg.

7. Az óvodai élet tevékenységi formái

„A kisgyerek lehessen kisgyerek, sok szabad játékkal, nagy érzelmi biztonságban, sok mesét hallgatva és a spontán utánzás beszédétől tevékenységig terjedő lehetőségeivel.”

(Vekerdy Tamás)

A gyerekek számára meg kell adnunk a lehetőséget az önállóan megválasztott, belső igényből fakadó tevékenységre, mely meghatározó képességeik kibontakoztatásában és a szándékos tanulás kialakulásában.

Óvodáskorban a személyiség fejlődésének meghatározó tevékenységi formái:

- a játék
- a munka jellegű tevékenységek
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- mozgás
- külső világ tevékeny megismerése

7.1 Játék

A játék a gyermek fejlődése során alapvető jelentőségű, semmi mással nem helyettesíthető életforma, az óvodai nevelés legfontosabb, leghatékonyabb eszköze.

Az óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, a napi tevékenységekben való megjelenése. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos, feltételteremtő, közreműködő és szituációérzékeny jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, az együttjátszás igényének kielégítését.

Alapelvünk, hogy a nap folyamán minél több időt, alkalmat, helyet, eszközt és többfajta lehetőséget, tapasztalatszerzést, élményt biztosítsunk az elmélyült játéokra felnőtt támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakciójával.

A gyermekek a játék útján ismerkednek a világgal, a tárgyakkal és azok tulajdonságaival, fejlődik mozgásuk, értelmi képességeik, érzelemviláguk, egész személyiségük. Növekszik önállóságuk, magabiztosságuk, kitartásuk - ebben dolgozzák fel a különféle élményeiket, tapasztalataikat, gyakorolják a magatartási és viselkedési formákat, társas viszonyokat.

Mivel a gyermek játéka létforma, fejlődésüknek alapja, játékuik megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteikről, élményeikről, beszédkésztségükről, szociális és értelmi fejlettségük valamennyi területéről. A gyermek játéka tehát személyiségük tükrözője, s mint ilyen, megismerésük legjobb módszere, eszköze.

Az óvodapedagógus feladata megteremteni az ehhez szükséges objektív feltételeket, megfigyelni a gyermek játékát, s felhasználni azt fejlődésük elősegítése érdekében.

Célunk:

- boldog, derűs, vidám, nyugodt légkör biztosításával a szabad, önfeledt játék, együttjátás feltételeinek megteremtése,
- az érzelmi átélések, az élmény- és tapasztalatszerzések során, szabadon kibontakozhassanak a gyermekek vágyai, egyéni elképzelései,
- minél sokrétűbb tapasztalatszerző és tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és az abba integrált tanulás,
- a tartalmas gyermeki játék fakadjon belső késztetésből.

Feladataink:

- tudatos tervező és szervező munkával kialakítani azokat a feltételeket (idő, hely, eszköz, élmény, lehetőség) a nap minden szakában, melyek között a gyerekek a szabadon választott játékokban feldolgozhatják, átalakíthatják, tovább fejleszthetik tapasztalataikat, élményeiket a teremben és a szabadban egyaránt,
- a nyugodt légkör megteremtése, a különböző életkorú és fejlettségű gyerekek együttjátásának segítése, ennek alapfeltétele a társas magatartási formák, szabályok észszerű kialakítása, az óvodapedagógus mintaadása, tudatos jelenléte és szituációérzékeny irányító tevékenysége segíti a gyermekek kooperatív együttműködését is,
- tapasztalatszerzési lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek már meglévő ismereteiket játékos körülmények között alkalmazhatják, illetve új élményekre tehetnek szert, különösen fontosnak tartjuk a közös élményszerzési lehetőségeket, ezek tudatos tervezését és szervezését,
- a terembe kialakítunk állandó játszóhelyeket (gyakorló játékhöz, szimbolikus szerepjátékhöz, konstrukciós és építő játékokhoz, barkácsoláshoz, szabály- és társas játékokhoz, nagymozgások és a finommotorika fejlesztésére alkalmas játékokhoz), amelyek a gyermeki igénytől függően mobilizálhatóak és viszonylagos elkülönülése biztosítja, hogy a más játszók ne zavarják meg egymást,

- a gyermekek személyiségének sajátosságait figyelembe vevő módszereket alkalmazunk, ahol a gyermeknek módjában álljon nézelődni, válogatni, töprengeni, végül a számára éppen legvonzóbb játéktevékenységbe belefogni, tevékenységéhez társat találni.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- szükségleteiknek és életkoruknak megfelelő játékot választanak,
- kialakulnak pozitív érzelmeik társaik iránt, igénylik a társakkal való együtt játszást,
- önálló, kezdeményező, irányító megnyilvánulásaik vannak, képesek a szabályok betartására, megalkotására,
- bekapcsolódnak a közös játékokba, tudnak társaikhoz alkalmazkodni, elfogadják társaik javaslatát, elgondolását, logikáját, vállalják a számukra kedvezőtlenebb szerepeket is,
- aktívan részt vesznek az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban,
- képesek saját maguk eszközöket, modelleket készíteni a játéktevékenységekhez, játékaik bővítésére,
- képesek élményekre épülő kitartó, elmélyült, ötletgazdag játékhelyzet létrehozására, szabad eszközválasztásra,
- egy-egy játéktémát több napon keresztül is képesek játszani, tovább fejleszteni,
- képesek problémahelyzeteket, konfliktusokat megoldani, ismernek megoldási módokat.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

Játékidőben, különféle élethelyzetekben, bármely tevékenység közben alkalom nyílik munkavégzésre. A munka a személyiségfejlesztés, a közösségi kapcsolatok alakításának fontos eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája, a cselekvő tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének egyik lehetősége.

A gyermek motiváltsága kedvező alap a munkavégzés folyamatainak, munkaszokások elmélyítésének. Fontos a felnőttek és egymás munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása.

Bármely munka jellegű tevékenység alapfeltétele az önkéntesség, szabadon választás, hiszen így alakulhat ki a munkavégzéshez kapcsolódó pozitív beállítottság.

Az óvodai szokásrendszerben a közösen, tudatosan kialakított szabályok alapján önmaguk tudatos ellátása, egymás segítése, a „mi tudat” alakulásával fokozatosan stabilizálódik.

A gyerekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógusok, nevelést-oktatást segítő munkatársak segítségével, majd később szívesen vállalnak és végeznek munkát társaikért, a közösség érdekeiért, önként és kérésre.

A munkavégzéshez, munkamegosztáshoz szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) a mindennapi tevékenységeken keresztül történik.

Az egyes munkafajták folyamatosan jelen vannak a csoport életében, mindenki részt vehet a folyamatban, egyénisége, életkora, érdeklődése, a már kialakult kötelességtudata alapján. Mindezzel biztosítjuk személyiségének, egyéni fejlődési ütemének tiszteletben tartását a munka állandóságát és folytonosságát.

A gyermek értékelése differenciáltan, konkrétan, reálisan, önmagához mérten történik, a kezdeti önmaga ellátásától kezdve, a tudatos felelősségvállalásig, a rendszeres közösen egyeztetett munkafolyamatok megvalósításáig.

Tudatos pedagógiai tervezéssel, a gyerekekkel való aktív együttműködéssel, a pozitív egyéni értékeléssel alakítjuk a közösségi kapcsolatokat, erősítjük a kötelességteljesítési feladattudatukat, mely tevékenységeket szívesen, örömmel, játékosan végeznek.

Gyermeki munka feladatok:

- önkiszolgálás: önálló öltözködés, önálló testápolás, önkiszolgálás az étkezéseknél,
- másokért vagy a közösségért végzett munkák: a csoporttársakkal együtt, értük végzett megbízatások teljesítése, naposi vagy egyéb teendők,
- alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások: segítség a felnőtteknek, egymásnak, a kisebbeknek, a környezet rendjének biztosítása, egyéb megbízatások teljesítése
- évszakoknak megfelelő tevékenységek csoportszobába, udvaron és az óvoda környezetében (környezet-, növény-, állatgondozás, óvodakerti feladatok, komposztálás, energiatakarékosság, stb).

Célunk:

- a természetes gyermeki aktivitás, tevékenységi vágy megőrzése, megerősítése, a munka jellegű tevékenységek megszerettetésével,
- a munkavégzéshez szükséges pozitív attitűd és képességek, készségek, tulajdonságok alakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését,
- a közösségért végzett tevékenységek során a „jól végzett munka öröme” megélése,
- a kitartás, kötelességtudat, felelősségérzet munka által történő fejlesztése,
- a rendezett környezet iránti igény megalapozása,
- a saját és a mások által végzett munka iránti tiszteletre, megbecsülésre nevelés.

Feladataink:

- a munkavégzéshez kapcsolódó pozitív beállítottság alakítása, tudatos szervezéssel és együttműködéssel minél több sikerélmény biztosítása,
- nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása,
- a differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor,
- a munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású,
- minden gyermek számára lehetőséget, elegendő időt kell biztosítani arra, hogy önkéntesen, önállóan, képességeinek megfelelően elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységeket, ill. a társai, csoport érdekében végzett munkatevékenységet,
- a gyermekek testi adottságainak megfelelő eszközök, legalkalmasabb szerszámok biztosítása,
- egyéni képességek figyelembevételével munkavégzés módjának, sorrendjének, a célszerű, biztonságos eszköz vagy szerszám használatnak a tevőleges-, ill. példaadással, szóbeli magyarázattal történő megsegítése, annyi segítségnyújtás, ami a további önálló cselekvéshez szükséges,
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok alakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság),
- a csoport élet tudatos szervezése a környezettudatos magatartás megalapozásához szükséges munkálatokba való aktív bekapcsolódáshoz.

Az óvodáskor végére várható eredmények:

- a gyermekek a rájuk bízott feladatot, megbízatásokat egyéni fejlettségüknek megfelelően önként, örömmel és önállóan végzik,

- tevékenységük során figyelnek testi épségükre, biztonságosan használják az eszközöket, szerszámokat, a precizitás nagyobb érték a gyorsaságnál,
- a gyakori cselekedtetés szokássá válik, így egyre több a spontán munkavégzés, igényesebbé válnak a rendezett környezet iránt,
- képesek a szükségleteiknek megfelelően teljes önellátásra, önkiszolgálásra,
- aktívan és szívesen vesznek részt a napi munkavégzésben, naposi feladataikat, megbízatásaikat örömmel látják el,
- szeretnek közösen dolgozni, képesek együttműködni, alkalmazkodni, ezáltal pozitívan alakulnak közösségi kapcsolataik,
- a környezetükben (óvodakert) lévő növényeket óvják, ápolják rendszeresen, az állatok-növények emberi gondozásra szorultságát érzékelik,
- észreveszik, ha fiatalabb társaik segítségre szorulnak, majd ténylegesen segítenek is ill. felnőtt bevonásáról is gondoskodnak, önként, jó szívvel segítenek,
- a folyamatosan megjelenő munkavégzés során erősödik önbizalmuk, felelősségérzetük, feladattudatuk, kitartásuk, kötelességtudatuk,
- megalapozódik a munkavégzés iránti tisztelet, megbecsülés,
- legyenek meg az adottságaik az iskolai munkavégzéshez.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek tapasztalatainak bővítése, rendezése, kompetenciák fejlesztése. A tanulás irányítása során, az óvodapedagógus személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokás alakítása,
- folyamatos, spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos cselekvéses tanulás, játékba ágyazott tevékenykedtetés,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,

- o a gyakorlati problémamegoldás az egész óvodai nap folyamán adódó spontán és szervezett helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kiránduláson.

A nevelési folyamat egésze, azaz az óvodai élet valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy a gyerekek erőltetés nélkül, spontán vagy irányított módon ismerkedhessenek az őket körülvevő világ tárgyaival, jelenségeivel, az összefüggésekkel és következményekkel, tehát tanuljanak.

Valljuk, hogy az óvodában a tanulás elsődleges színtere a játék, alapvető feltétele a gyerekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, minden érzékszervüket megmozgató tapasztalatszerzés, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az ily módon megszerzett tudás eredményeként az óvodában eltöltött 3 ill. 4 év alatt - és egyéni érésük következményeként - a gyerekek elindulnak az érzelmileg motivált, cselekvő gondolkodási szintről a fogalmi gondolkodás kialakulásának útján, s megalapozódnak az iskolakezdéshez szükséges kompetenciáik.

Célunk:

- o elsődlegesen a gyermek személyiség kibontakoztatása, képességeinek fejlesztése,
- o fejlődjenek a spontán és a későbbi tudatos tanulást segítő képességeik,
- o alakuljon az önálló tapasztalatszerzéshez, problémamegoldáshoz, tanuláshoz fűződő pozitív viszonyuk,
- o sikerélmények által erősödjön az önálló cselekvés és feladatvégzés iránti igényük.

Feladataink:

- o a spontán és szervezett tanuláshoz szükséges támogató környezet megteremtése, minden érzékszervet megmozgató tapasztalási lehetőség megteremtése,
- o a gyerekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek megismerése, rendszerezése, tudatos, célirányos bővítése az egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- o sokszínű spontán és irányított ismeretszerzési, gyakorlási lehetőség állandó biztosítása, ahol megtapasztalhatják a kutatás-felfedezés örömet, játékos feladatmegoldásokat (játékos eljárás, játékos módszer, játékos eszköz, játékos problémafelvetés stb.),

- a gyerekek egyéni képességeihez mérten, természetes kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére építve tudatos fejlesztés differenciált feladatadással,
- érdeklődésük felkeltése, motiválás a részvételre, kitartásra, az eredmény elérésére,
- a sikerélményhez juttatás, jutás befolyásolja a gyerekek viszonyát a tanuláshoz, mivel a siker megélése erősíti önbizalmukat, és bátorságot ad nekik az újabb, nehezebb problémák megoldásához,
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldással a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a probléma megoldására törekvő beállítódás kialakítása,
- készségeik alakítása, értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlődésére alkalmas lehetőségek, szituációk megteremtése,
- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását,
- a foglalkoztatás formáját a csoport és az egyéni fejlődés sajátosságaihoz igazítja,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztésére, fejlődésére speciális szakemberek segítségét vesszük igénybe.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- a gyermekek örömmel és önként vesznek részt a spontán és irányított tevékenységekben, érdeklődőek, bátran kérdeznek,
- jártasságuk, képességük révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére,
- kialakul a gyermekekben a szokás- és szabályrendszerhez való alkalmazkodás képessége, társaik akaratának figyelembe vétele, képesek fellelősséget vállalni,
- képessé válnak a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra,
- képesek az önálló következtetésre, ítéletalkotásra, analízisre, szintézisre, általánosításra,
- eljutnak a pontos valósághű észleléshez, érzékeléshez, amelynek segítségével ismereteik megalapozottá válnak, rendeződnek, fejlődik rövid és hosszútávú emlékezetük,
- képesek azonosulni az óvodapedagógus által meghatározott feladatokkal, és azokat önállóan végre tudják hajtani, feladattudatuk kialakulóban,

- képesek feladatot tartani, szándékos figyelmet önkéntes és irányított tevékenységben működtetni,
- gazdagodik fantáziájuk, fejlődik kommunikációs képességük (kérdés, válasz, egymás végig hallgatása, vélemény megfogalmazása),
- az egyéni differenciált fejlesztés hatására képessé válnak az iskolai élet megkezdésére.

7.4 Verselés, mesélés

A mese a gyermek érzelmi – értelmi – erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A vers, mese, bábjáték, dramatizálás az anyanyelvi kultúra fejlesztésének leghatásosabb eszközei, hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságához, hat a képzeletre. A mese sajátos szókincse és az észjárás beépül a gyermekek személyiségébe. A mese bábozása, dramatizálása feltárja a gyermek előtt a különböző viselkedésformákat, megoldási lehetőségeit a konfliktusoknak, jól kimutathatók az érzelmi viszonyok.

Mesélés alkalmával következetesen biztosítani kell a külső nyugalmat. Alapfeltételnek tartjuk a megfelelő érzelmi légkör, az átélést segítő atmoszféra megteremtését. Szemléletes, kifejező előadásmódunkkal elősegítjük az átélést, a belső képteremtést, az élmények maradandóságát, feldolgozását.

Naponta mesélünk a gyermekeknek. Alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek eljátsszák, elmondják, elbábozzák kedvelt meséiket. Lehetőséget biztosítunk

arra, hogy az általuk kitalált történeteket elmondják, vagy a már ismertek cselekményét tovább szöjjék, befejezzék.

Célunk:

- az irodalmi alkotásokkal a gyermeki személyiség sokoldalú formálása,
- az irodalom iránti érdeklődésének felkeltése,
- az érzelmi biztonság megteremtése, gazdagítása,
- a gyerekek pozitív személyiségjegyeinek alakítása, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése, erkölcsi alapfogalmak, képzelet, fantázia alakítása,
- gazdagodjon a gyerekek szókincse, új, árnyalt kifejezéseket, szóhasználatokat sajátítsanak el, ismerjenek, tudjanak több mondókát, verset, mesét,
- a gyermekek aktív bevonásával a nyelvi kommunikáció, beszédészlelés (megértés), reprodukció fejlesztése,
- a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- érzelmi biztonságot adó, derűs légkör kialakítása, a mindennapi verselés, mesélés helyszínének, hangulati szokásainak megteremtése,
- elérhető magasságú polcokon, a csoportszoba egy csendes és világos kialakított kuckójában eszközök biztosítása (mesekönyvek, verses kötetek, bábok...),
- a gyermekek életkorának megfelelő mesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása, irodalmi anyag összeállítása,
- a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése személyes példamutatás segítségével,
- lehetőség biztosítása a komplex élményfeldolgozásra (bábjáték, dramatizálás),
- változatos irodalmi, esztétikai élmény biztosítása (bábelőadás, diafilmvetítés, színházlátogatás, könyvtárlátogatás, dramatizálás),
- beszélgetések megszervezése, kommunikációs lehetőségek biztosítása,
- a gyermekek saját vers- és mesealkotásának ösztönzése, további tevékenységekkel (mozgás, ábrázolás, stb.) való összekötésének segítése,
- pihenés előtti mesélés nyugalmának megteremtése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel, türelemmel hallgatnak mesét, verset, néznek bábjátékot és báboznak,
- szívesen és rendszeresen nézegetnek könyvet, tudnak önállóan mesélni képről, könyvből,
- a mindennapi tevékenységeik alkalmával szívesen ismételgetik a mondókákat, verseket, rigmusokat,
- nyitottak az életkoruknak megfelelő irodalmi feldolgozásokra (bábszínház, mesejáték interaktív előadások, könyvtár látogatása),
- képesek önállóan történetek, mesék kitalálására, azokat szívesen előadják, érzelmileg átélik, közben aktívan használják szókincsüket,
- vers és mesemondásukat képesek gesztussal mimikával hanglejtéssel hangsúllyal kíséni,
- a rendelkezésre álló eszközökkel próbálkoznak dramatizálással, bábozással,
- a folytatásos mesék eseményeit össze tudják fűzni, emlékeznek a mese szereplőire, eseményeire,
- szemlélhető tapasztalatokból kiindulva összefüggések révén ok-okozati összefüggéseket ismernek fel és ismereteik gazdagsága által problémamegoldó képességük az önálló megoldás felé halad.

7.5 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az emberi élet egyik legvarázslatosabb színtere a zene világa.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet.

A folyamatosan jelenlévő érzelmi – és kreativitás fejlesztő hatásuk miatt az ének, a zene, az énekes játékok is az önkifejezés formái. Fejlesztik az esztétikai fogékonyságot, formálják a zenei ízlést, felkeltik a zenei érdeklődést, örömet nyújtanak a gyermeknek (ölbeli játékok, a napi gyermekdalok, az énekes játékok).

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését és életben tartását is elősegítik. A zenei élményt igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni a mindennapok során. A zenei feladatok megvalósításában a játékoság elvét érvényesítjük, a zenei és más nevelési területek komplexitását biztosítjuk. Az énekes népi gyermekjátékok sokaságával

alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

A zenei nevelés programja az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenység.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei nevelés célja:

- a zene megszerettetése,
- az éneklés-zenélés iránti igény felkeltése, a befogadásra, élvezetre való képesség megalapozása,
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, játékos zenei alkotókedvének, mozgáskultúrájának fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megfelelő biztonságos légkör kialakításával, az óvodapedagógus mintaadásával az érzelmi motiváltság biztosítása,
- elérhető magasságú polcon a zenei neveléshez szükséges eszközök, hangszerek biztosítása,
- gyermekeink örömteli, érzelmgazdag, tiszta éneklésének alakítása,
- a közös éneklés, a közös énekes játékok megszerettetése által a közösségi kapcsolatok erősítése,
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése,
- a zenei anyagok életkornak megfelelő válogatása és közvetítése - a zenei tevékenységek változatos formáinak biztosítása,
- a gyermekek ösztönzése zenei alkotókedvük kibontakoztatására,
- annak biztosítása, hogy a zene mindig örömforrás legyen a gyermekek számára, éneklési kedv megőrzése, zene megkedveltetése, pozitív érzelmi viszony megalapozása,
- a nap bármely szakában a zene feszültségoldó hatásának felhasználása,
- esztétikai érzék fejlesztése, érzelmek differenciálódásának segítése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen kezdeményeznek énekes játékokat, amelyben átélik a közös játék örömét,
- esztétikus, kifejező mozgásra törekednek, zenére történő mozgásuk harmonikus,
- a mindennapjaikban természetes módon jelenik meg az éneklés (játékokban, kézműveskedés közben, kiránduláson, születésnapok köszöntésekor stb.),
- érzelmi megnyilvánulásait esetleg dallal is ki tudják fejezni,
- felismerik a hangszerek hangját, az egyszerű ritmushangszereket használják,
- érzik az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát,
- szívesen hallgatják az óvodapedagógus énekét, a zenehallgatásra szánt zeneműveket.

Gyermektánc (néptánc)

Célunk:

- néphagyományőrzés, - ápolás, népszokások megismertetése, átadása az óvodáskorú gyermekek életkorának megfelelően,
- jó gyakorlat működtetése, a népi jeles napok intézményszintű kiemelése,
- néptánc, népzenevel való ismerkedés, énekes játékok ismertetése, gyakorlása,
- nemzeti kultúránk kincseinek, a népi játékoknak megismertetése, megszerettetése,
- a magyar népzene iránti pozitív érzelmi viszony alakítása, megszerettetése, sajátos jegyeinek megéreztetése,
- magyar népviselet iránti tisztelet alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- népi játékok megismertetése által identitástudat, néphagyományok fennmaradása és őrzése, hazaszeretetre nevelés, nemzeti kultúra ápolása,
- öröm élmény (éneklési-, mozgás-, siker élmény) megtapasztalása,
- a néptánc alapelemeinek megismertetése,
- improvizatív képesség alakítása, fejlesztése,

- zenei készségek, képességek fejlesztése, valamint e készségek, képességek összehangolása más képességekkel, részképességekkel, pszichikus, testi és gondolkodási funkciók fejlesztésével,
- egyensúlyérzék, ritmusérzék, térbeli tájékozódás fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- alakuljon ki a magyar néptánc iránt érzett szeretet,
- tudják és alkalmazzák a tanult néptánc motívumait, lépéseit,
- ismerjenek meg minél több népdalt, népzenei művet, népi hangszert,
- egyedül is tudjanak kezdeményezni népi játékokat, önkifejezésük eszközeként,
- a néphagyományok, népszokások szervesen épüljenek be a csoport és az egyén életébe.

7.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Az óvodás gyermek számára az ábrázoló tevékenység játékos, érzelmekkel átfűtött, örömmel végzett kifejezőmód. Az ábrázolás a gyermek első alkotó tevékenysége, ezáltal fejlődik gondolkodásmódja, esztétikai érzéke, mozgása, térbeli tájékozódó képessége; az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze.

Fontos az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

A tevékenységet az óvodai élet egész napjában folyamatosan szervezzük, fontosnak tartjuk, hogy a nap során folyamatosan biztosítsuk a lehetőségeket.

Alkotó tevékenysége a játékra épül, a játék egyik formája. A gyermek saját szintjén, saját elgondolásai szerint saját élményeit alkotja újra. A hiányosságok újabb, pontosabb megfigyelésre készítetik. Ennek eredményei tükröződnek későbbi alkotásaiban.

Az ábrázoló nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület. A különböző technikák gyakorlása, pontosítása segíti a gyermeket abban, hogy

"művei" kifejezőbbé váljanak. Alkotásai tükrözik a világról szerzett ismereteit, információt hordoz a belső világáról, érzelmeiről, vágyairól, szorongásairól, örömeiről.

Fejlettségüket figyelembe véve lépünk tovább az egyes ábrázoló technikai eljárások alkalmazásával.

A környezettudatos fogyasztási szokások megalapozása, a fenntarthatóságra nevelés céljából odafigyelünk az újrahasznosítási, feldolgozási technikák megismertetésére, alkalmazására (pl. barkácsoláskor maradék anyagokat is használunk, hulladék papírból „újrapapírt” készítünk, az egyik oldalán már használt papírra rajzolunk stb.).

Célunk:

- a finommotorika, az eszközhasználat, a koordinációs képesség, a vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, kreativitás, képi-plasztikai kifejezőképesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyebbé tétele,
- az ábrázolási kompetenciák megalapozása,
- az alkotás – mint önkifejezési forma - igényének megalapozása,
- az esztétikai élmény befogadása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- teremtsen nyugodt, örömteli, szeretetteljes légkört,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése élmények biztosításával, motivációval,
- állandó hely biztosítása a csoportban, ahol folyamatosan elérhetőek a változatos alapanyagok, eszközök, szerszámok, gyűjtemények,
- ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai eljárásaival, biztosítson sokféle megoldási módokat,
- használja ki a spontán adódó lehetőségeket, segítse a gyermek kíváncsiságából fakadó önálló tevékenységet,
- pontosítsa a szokásokat, szabályokat, de ne szűktse a lehetőségeket,

- tartsa tiszteletben a gyermek alkotásait, gyűjtésükről gondoskodjon, illetve hozzon létre "mini galériát", ahol lehetőséget biztosít az alkotások bemutatására,
- differenciált ötletadással ösztönözze az egyéni és közös alkotások létrejöttét - elősegítve a tevékenység örömeinek átélését, az együttműködési készség, feladattartás fejlődését,
- adjon lehetőséget a javításra, az esetleges újrakezdésre,
- a szabad alkotás örömein kívül, vonja be a gyermekeket a terem rendezésébe, keressen esztétikus megoldásokat keressen, hívja fel a figyelmet a környezet esztétikumára,
- tehetséggondozás: a pályázatok adta lehetőségek kihasználása, egyéni képességekhez igazodva különböző területek, élmények mozgósítása, technikai sokszínűség biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- gyakran és szívesen alkotnak,
- változatos technikai jártasságot szereznek, önállóan alkalmazzák a megismert technikákat, próbálkoznak a technikák összekapcsolásával, az eszközöket biztonsággal használják,
- képalakításaikban jelezni tudják az elemi térviszonyokat, bővül a színválaszték,
- formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat, felismerhetően, aprólékosan formáznak,
- emberábrázolásukban megjelennek a részformák, és az egyszerű mozgásjelenetek,
- figyelmüket képesek összpontosítani, csoportos alkotások létrehozására, egyszerű játékokat, bábokat, kellékeket is készítenek,
- a természetes anyagokat változatos módon tudják felhasználni,
- szívesen vesznek részt a csoport szépítésében, díszítésében,
- véleményt alkotnak társaik, illetve saját alkotásairól, munkáikat képesek előre megtervezni.

7.7 Mozgás

A 3-7 éves korosztály lételeme a mozgás, ezért kiemelt figyelmet fordítunk rá.

Az óvodai életet úgy szervezzük meg, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel. Az óvodapedagógus mintaadó magatartással járul hozzá, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához, és öröm forrása legyen. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határának, a másik észlelésének megtanulásához, a kooperáció kialakulásához.

A mozgás a gyermekek napi tevékenységében állandóan jelen van, a tornateremben, az udvaron, a csoportszobában, az Ovi-Sport pálya használatával.

Minden héten 1 alkalommal nagytestnevelést szervezünk a tornateremben vagy az udvaron. A mindennapi szervezett, irányított mozgást sokmozgásos játékokkal szervezzük meg, lehetőség szerint az udvaron. A napirendbe beépítve hetente 3 alkalommal lábfejtornát szervezünk.

A gyerekek egészségének megőrzése, edzésük érdekében rendszeres szabad levegőzést biztosítunk, különböző tevékenységeket szervezünk nekik a természetben (séta, kirándulás, futás, mászás, ugrás, különböző labdajátékok, stb.).

A rendszeres mozgásra szoktatás nagyon körültekintő, kitartó, türelmes, következetes munkát kíván az óvodapedagógustól. A megvalósításban szerepet játszik a környezet, a tervező munka és a tevékenységek.

A mozgásos tevékenységekhez óvodánkban biztosítva van a megfelelő tárgyi, személyi, óvodán kívüli környezet és a tevékenységet segítő eszközök.

Az óvodai nevelőmunka eredményességét befolyásolja az óvodapedagógusok elméleti felkészültsége, belső emberi tulajdonságaik, a tudatos tervezőmunka, eszközök kiválasztása. Óvodapedagógusok felkészültségét továbbképzésekkel, tudás átadással (belső tudásmegosztás), illetve szakmai könyvek beszerzésével igyekszünk frissíteni, fejleszteni.

A gondosan megválasztott és a rendelkezésre álló eszközök elősegítik a gyermek személyiségének fejlődését a tevékenységek sokoldalú, sokszínű végzésével. Az eszközöknek pozitív szerepe van a mozgásfejlesztésben, előnye a mozgásanyag differenciálhatóságában van.

A hetirend, a napirend segíti az óvodapedagógus tervező, szervező munkáját, az óvodai csoportok zökkenőmentes működését. A tevékenységek tervezésénél nélkülözhetetlen a pedagógiai tudatosság és a gyermekek egyéni fejlődési ütemének figyelembevétele.

A mozgás szeretetére építő életvitel megalapozásához az óvodapedagógus lehetőséget teremt az együtt mozgásra és kihasználja a mozgás pozitív érzelmi töltöttségét.

Célunk:

- a mozgás szeretetére nevelés megalapozása: a rendszeres mozgásra szoktatással, a pozitív élmények, tapasztalatok megerősítésével, az egyéni adottságok, képességek figyelembevételével, a fokozatosság elvének érvényesítésével,
- a testi-lelki egészség megalapozása a gyermeki belső igényből fakadó mozgásaktivitásra építve, tudatos felkészüléssel,
- a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a játékból adódó mozgásos helyzetek kihasználásával, valamint tervszerű, rendszeres játékos mindennapi mozgással,
- a mozgást igénylő életmód megalapozásával a testi képességek és akarati tulajdonságok kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- mozgáshoz való érzelmi ráhangolás megalapozása, motiváló környezet kialakítása, pozitív élmények megerősítése személyes példamutatással, hozzáállással, türelemmel,
- használja ki a tornaterem, a mászófal, az udvar, az Ovi-Sport pálya, a szabad levegő és a mozgásfejlesztő eszközök adta lehetőségeket,
- prevenciós feladatok megvalósítása, az ortopédiai elváltozások megelőzése vagy ellensúlyozása, tartásjavítás, lábfejtorna beépítése a mindennapokba,
- a gyerekek életkorának és a csoport képességeinek megfelelő igényes, változatos mozgásanyag összeállítása, komplexitásra törekvő tudatos tervezéssel,
- minden nap biztosítsa a gyermekek mozgásigényeinek kielégítését, az egyéni képességek szerinti differenciált, spontán és irányított mozgás tevékenységek tervezésével, szervezésével,

- aktív mozgással a testi képességek célzott fejlesztése, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek és mozgáskészségek kibontakoztatása.
- a mozgásos tapasztalatok során fejleszteni környezetével való – közvetlen és közvetett – kapcsolatrendszerét, saját testéről szerzett információit (én-tudat, testséma alakítása),
- a harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztés, mozgásműveltség színvonalának emelése, a nagymozgások és finommozgások fejlesztése,
- a szervezet általános, sokoldalú, arányos fejlesztésével, képzésével elősegíteni a gyermekek megfelelő testi, akarat, erkölcsi tulajdonságainak fejlődését, értelmi képességeinek fejlesztését az egyéni adottságok, képességek figyelembe vételével (differenciálás),
- nagycsoportos gyermekek részére úszásoktatás szervezése,
- délutáni fakultatív sportfoglalkozások szervezése a tornateremben,
- néptánc oktatás biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- igénylik és szívesen végzik a mindennapi játékos mozgást, saját maguk is kezdeményeznek mozgásos tevékenységeket, kitartóak,
- ismerik a gyakorlatban használt egyszerűbb szakkifejezéseket, és képesek szóbeli utasításokat végrehajtani, szókincsük bővül,
- képesek a mozgásos játékok szabályainak betartására, új szabályok kialakítására,
- kialakul bennük az egészséges versenyszellem, kudarctűrés, erősödik az önfegyelmük, önbizalmuk,
- téri tájékozódó képességük, testsémájuk kialakul, mozgás közben tudnak irányt változtatni,
- életkoruknak, egyéni sajátosságaiknak megfelelően mozgásuk összerendezett, egyensúlyészlelésük kialakult, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika,
- képesek mozgásukat, viselkedésüket, testi-, lelki szükségleteik kielégítését szándékosan különböző helyzetekbe irányítani,
- mozgásos tevékenységekben tudnak a társaikhoz alkalmazkodni, elfogadni, tolerálni,
- az életkoruknak megfelelő mozgásfejlesztő eszközöket, tornaszereket önállóan használják.

7.8 Külső világ tevékeny megismerése

Az óvodai nevelés egészét áthatja a megfelelő környezeti kultúra, - nevelés, - gondolkodás, a fenntartható fejlődés kialakítása. Nevelőtestületünk elkötelezett a fenntarthatóság pedagógiája iránt, ezért a pedagógiai koncepciónk egyik alappillére a környezettudatos nevelés.

A gyermek aktivitása, érdeklődése, a valóság felfedezése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, - ember, - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól, pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi közösségi és családi hagyományok, néphagyományok, szokások, a tárgyi kultúra, környezet értékeit, megtanulja ezek megőrzését, szeretetét, védelmét, megbecsülését is.

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermeki élmények, közvetlen tapasztalatszerzések feltételeinek megteremtését, és ezzel a gyermekek személyiségének gazdagítását. Komplex egységet képez a többi nevelési területtel. A gyermek mindennapi tevékenységében jelen van.

A környezet védelmét, az ökológiai szemlélet kialakítását a mindennapi lehetőségeken felül kiemelten a növényápolás, óvodakertgondozás, állatgondozás, szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás, komposztálás biztosításával valósítjuk meg.

Arra törekszünk, hogy óvodapedagógusaink rendelkezzenek olyan korszerű környezettudatos ismeretekkel, készségekkel, melynek birtokában a tervezett óvodai tevékenységeket a fenntartható fejlődés, empátia hatja át.

A környezettudatos életvitelt természetesen az óvodás korú gyermekek életkorához illeszkedően, játékos formában, közvetlen terepi tapasztalatszerzéssel, megismeréssel, felfedeztetéssel valósítjuk meg, jellemzően az alábbiak szerint:

- az évszakok és a természet változásainak megfigyelése,
- séták, kirándulások, erdei óvoda szervezése (helyi nevezetességek, helyi természeti-, társadalmi értékek),
- a természet és az állatok megismerése, szeretete, a természet védelme (madárbarát kert, állatgondozás),

- természetes alapanyagok megismerése és használata,
- egészséges ételek, italok kóstolása, fogyasztása,
- óvodakert gondozása által a növények megismerése, védelme, kerti munka megszerettetése, komposztálás,
- az energiával való takarékoskodás: folyóvíz használatának csökkentése (csap elzárása, spórolás a vízzel, esővíz gyűjtése locsoláshoz), a világítás indokolt használata,
- alapvető közlekedési szabályok megismerése a Biztonságos Óvoda (2020.), OviZsaru program segítségével,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- újrahasznosítás.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységekben alkalmazza. Az összehasonlítás, mérés, relációk, halmazok tulajdonság szerinti létrehozása, matematikai fogalmak megismerése a természet megismerése során a különböző tulajdonságok megfigyelésével, gyakorlati tapasztalatok gyűjtésében valósul meg.

A külső világ tevékeny megismerésének célja:

- hogy óvodásaink biztonságosan tájékozódjanak környezetükben,
- megismerjék szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket mozgásos és érzékszervi tapasztalások által (helyi nevezetességek, értékek megismerése),
- pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a természet, a nemzeti, a multikulturális értékek, a népi, a családi és helyi hagyományok, értékek és a szülőföld iránt (élménypedagógiai módszerekkel is),
- egészséges életvitelre nevelés,
- kialakuljon bennük a környezet védelmének igénye, a környezettudatos magatartás, fenntarthatóság szemléletmódja,
- a gyerekeken keresztül a családok környezettudatos szemléletének formálása,
- a partnerkapcsolatok segítségével környezetünkkel való harmonikus kapcsolat kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása,
- személyes példamutatással segíti a környezettudatos attitűd kialakítását,

- o helyet, időt, eszközt, élményt biztosít a tapasztalatszerzéshez, felfedezéshez és a gyermeki érdeklődés, kíváncsiság kielégítéséhez, fenntartásához,
- o a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével minél több érzékszerven keresztül történő komplex tapasztalatszerzés, játékos cselekedtetés, élménypedagógia, változatos tevékenység (munka jellegű is) biztosítása,
- o a természet tiszteletére és védelmére nevelés, ökológiai szemlélet kialakítása,
- o támogatja a környezetvédelemmel kapcsolatos alapvető szokások kialakítását, tevékenységek megismertetését a gyermekekkel,
- o jeles napokat, városunkhoz fűződő néphagyományokat, multikulturális elemeket épít be az óvodai életbe,
- o a családok bevonásával igyekszik segíteni a természetbarát, környezetbarát, felelősségteljes magatartás kialakítását,
- o megismerteti a szülőföld, az itt élő emberek, hazai tájak; Balaton, Balatonalmádi és környékének építészeti, történeti, kulturális, természeti jellemzőit, értékeit, adottságait, szokásait,
- o az óvodapedagógusok az irányított tapasztalatszerzések egy részét igyekeznek természetes környezetben séták, kirándulások, udvari tevékenységek során megvalósítani,
- o teremtsen olyan matematikai, logikai feladatokra alkalmas helyzeteket, játék szituációkat, amely során fejlődik problémamegoldó képességük, és igényükké válik az önálló probléma megoldás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- o környezetük iránt tiszteletet mutatnak, gondolkodásukban megjelennek a természet- és környezetvédelem alapelvei, értik a természetben meglévő ok-okozati összefüggéseket,
- o kialakul a gyermekek alapvető igénye: a környezet felfedezésére, a rácsodálkozására, a természet szeretetére, gondozására, megóvására,
- o a gyermekek a környezetből szerzett ismereteit játékában felhasználják, átéli, folyamatosan gyakorolják, egyéb tevékenységeiben is alkalmazza,
- o rendelkeznek életkoruknak megfelelő ismeretekkel: közlekedésről, alapvető közlekedési szabályokról, a biztonságos életvezetésről, szűkebb és tágabb környezetükről, a helyi értékekről,

- önállóan gyakorolják az óvodakertben és udvaron a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- különbséget tesznek az évszakok között, ismerik jellegzetességüket, felismerik a napszakokat,
- szívesen számlálnak, alakul számfogalmuk 10-es számkörben,
- alapszintű ismeretekkel rendelkeznek matematikai fogalmakkal, felismerik a matematikai összefüggéseket.

8. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az óvodáskor végére várható eredmények területenként és fejezetenként meghatározásra kerültek.

A tankötelezettség megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére az óvodapedagógus az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség, a társadalmi felzárkóztatás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre is.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen:

- az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál,
- az óvodai szabályrendszer megállapítása, a követelménytámasztás során, a teljesítmények értékelésénél,
- az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során.

Célunk:

- esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése,
- minőségi óvodai nevelés biztosítása,
- hátrányok kompenzálása, tehetséggondozás,
- esélyteremtő támogató lépések megteremtése,

- óvodai és más segítő szervezetek segítő (szociális, mentális, pedagógiai) szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítása,
- a mássággal szembeni tolerancia, a segítő szándék kialakítása, szegregációmentesség, diszkriminációmentesség,
- megfelelő önbizalommal rendelkező, kisebbségi érzés nélküli gyerekek nevelése.

Az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében feladataink:

- minden gyermek optimális és egyenletes fejlődésének biztosítása a nevelőmunka során,
- a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, a tehetséggondozás elősegítése,
- a gyermekek, életkörülményeinek, a családi nevelés módszereinek megismerése,
- a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárása, az esetleges problémákra megoldások keresése, megszüntetésükben segítségnyújtás a szülőknek,
- speciális pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív ellátás biztosítása az SNI-s, hátrányos helyzetű és tehetséges gyerekek számára egyaránt,
- személyes, közvetlen kapcsolat kialakítása a szülőkkel, (gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, tanácsadás, szakember bevonás stb.),
- szakmai Szolgáltatókkal való kapcsolattartás: konzultációk a gyerekek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megszervezése,
- induló hátrányok felismerése, csökkentése, felzárkóztatás megszervezése.

10. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek meghatározása a 2011. CXCV. törvény értelmében:

1.) különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,

2.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,

3.) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek.

Alapvető feladatunk a ránk bízott gyermekek nevelése, gondozása, oktatása, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való egyéni foglalkozás, a hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatásának elősegítése, szükség szerint együttműködés a gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.

10.1 Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

10.1.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A 2011. CXCV. törvény értelmében – „*sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.*”

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük. Az ehhez szükséges sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz szükséges speciális nevelési terv, valamint a gyermekek részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Óvodai pedagógiai programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat. A gyógypedagógus, a szakemberek iránymutatásait, javaslatait az óvodapedagógus beépíti a pedagógiai folyamatokba, figyelemmel kísérik a gyermek haladását.

Az irányelv célja, hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés - az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével - minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni fejlesztést igényel. Gyermekek közösségünkbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

Alapelveink:

- a sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön,
- a gyermekek mindenekfelett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez,
- az óvodapedagógusnak olyan befogadó csoportlégtörténetet kell kialakítania, amelyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése),
- a fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Célunk:

- a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége,
- sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlődésének elősegítése.

Az integrált nevelésből adódó feladatok:

- inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása, személyes példamutatással,
- együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus, nevelést-oktatást segítő munkatárs,
- külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvodapedagógus vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát,
- ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren,
- a megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása, értékelése,
- a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szakemberekkel – gyógypedagógus, pszichológus, logopédus,
- az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott szintre.

Az SNI gyermek fejlődésének nyomon követése és a vele folytatott fejlesztő tevékenységek az alábbiakban kerülnek dokumentálásra:

- orvosi-szakértői bizottsági-gyógypedagógiai vizsgálatok eredményei, szakvéleményei, javaslatai,
- fejlődési napló egyénre szóló fejlesztési terve.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába,
- a közösségen belül megtalálják helyüket, lehetőségükhöz mértén aktív tagjaivá válnak,
- elfogadják önmagukat és társaikat,

- örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon is,
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

10.1.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek óvodai nevelése

A 2011. CXCV. törvény értelmében – „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, a szakszolgálat által javasolt fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkozás a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei által és az óvodai nevelés keretében az óvodapedagógusokkal valósítható meg.

Célunk:

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokon belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladata:

- egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása,
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása,
- beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

10.1.3 Kiemelten tehetséges gyermek, tehetséggondozás, a tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A 2011. CXC törvény értelmében – *“kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”*

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy felfedezzük a gyermekekben azokat az adottságokat, amelyek fejlesztése a legtöbb sikerhez juttatja őket. Óvodás korban tehetségigéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk. Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatása által.

Nevelőtestületünk vallja, hogy minden kisgyermek tehetséges valamiben, és már kora gyermekkorban fellelhetők. Ennek szellemében végezzük mindennapi munkánkat, mely a felzárkóztatások mellett a kiemelt képességű gyermekek gondozását is magában foglalja. Az óvodai tehetséggondozásban a teljes nevelőtestület részt vesz.

Feladatunk, hogy észrevegyük azokat a tevékenységeket, melyekben legjobban érzik magukat. Figyelemmel kísérjük érdeklődésüket, kérdéseiket, problémahelyzetekre való reakcióikat és ezek alapján határozzuk meg, hogy hogyan, milyen eszközökkel, módszerekkel tudjuk őket segíteni azon az úton, amelynek végén „tehetséges” emberként működhetnek a világban.

A tehetség kibontakoztatásának alapfeltétele a környezet, a család, a nevelési-oktatási intézmény és a benne dolgozó pedagógusok és a társak.

A segítségnyújtás legfontosabb módszere a szülőkkel való együttműködés:

- a tehetség (irányultság) felfedezése, fejlesztési irányok tisztázása, egyeztetése,
- a fejlődés közös értékelése,
- a gyermek érzelmi támogatása, elfogadása,
- módszertani segítségnyújtás.

Célunk: a tehetségigéretes gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerése, speciális szükségleteik kielégítése, fejlődésük biztosítása.

Feltételek biztosítása óvodánkban:

- o csoporton belül az óvodapedagógusok által,
- o tehetségműhelyek biztosítása: mozgás, zenei, kézműves,
- o különféle szolgáltatásokon keresztül: délutáni fakultatív tevékenységek.

Az óvodapedagógusok kis-és középső csoportokban folyamatosan figyelik a gyermekeket, tudatosan keresik a tehetségigéretekre jellemző személyiségjegyeket, hogy kellő szakmai érveléssel tudják alátámasztani a gyermekek műhelybe való ajánlását.

A gyermekek beazonosításához kidolgozott szempontrendszeres megfigyeléseket végeznek különböző tehetségterületek figyelembevételével. A tehetségazonosításról a beválogatás után a szülőknek adnak tájékoztatást az óvodapedagógusok.

A tehetségműhelyekbe, a gyermekek beválogatását, tehetségműhelyvezetők végzik.

A műhelymunkában a beválogatott nagycsoportos korú gyermekek vesznek részt, októbertől május végéig, heti rendszerességgel tartjuk.

Feladataink:

- o támogató környezet, elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítása,
- o a gyermekek megismerése, a tehetség keresése, azonosítása, felismerése folyamatos megfigyeléssel, konzultációval,
- o a tapasztalatok rögzítése, egyéni fejlesztési irányok meghatározása,
- o egyénre szabott technikákkal, komplex módon, újszerű módszerekkel foglalkozzék a tehetség-ígéretes gyermekekkel a napi tevékenység során, gazdagítás, gyorsítás,
- o sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása,
- o biztosítani a megfelelő tárgyi feltételeket a fejlesztéshez,
- o a kiemelkedő képességű gyermek erősségeinek fejlesztése: kíváncsiság ébrentartása, megismerési vágy kielégítése,
- o a tehetségével összefüggő gyengeségeinek kiegyenlítése, harmonizálása: érdeklődés felkeltése, motivált állapot kialakítása,
- o pihenés, lazítás idejének biztosítása,
- o esélyegyenlőség biztosítása,
- o intenzív együttműködés a családdal.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- o a tehetségesnek vélt gyerekek képesek legyenek kinyilvánítani ötleteiket, elképzeléseiket, fantáziájukat, kreativitásukat képesek legyenek kifejezni,
- o minden érintett területen az életkorához tartozó átlagot meghaladó teljesítményt hozzon létre.

10.2 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- o a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- o a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- o a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

- o az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §

(1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Nevelési programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mérten közvetetten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

A program tartalmi kidolgozásánál a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a mozgásra és játékra alapozva szervezzük a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat.

Az integrációs pedagógiai rendszer intézményi működtetése adaptív, befogadó környezetet és pedagógiai módszertani fejlesztést jelent, amely a hatékony együttnevelés során a szociális környezet és az egyéni képességek fejlettségéből adódó hátrányok ellensúlyozását célzó nevelő-oktató tevékenységben nyilvánul meg.

Az óvodapedagógus feladata:

- a befogadó (és elfogadó) szemlélet attitűd,
- a gyermekbarát, biztonságot nyújtó és szeretetet nyújtó környezet,
- az egyéni bánásmód mindenre kiterjedő alkalmazása,
- az aktuális fejlettséget, hozott értékeket is figyelembe vevő, optimális fejlesztés,
- a széleskörű, választható, érdeklődésre is épülő tevékenységformák biztosítása,
- egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés,
- együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében,
- a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés,
- a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás,
- esetmegbeszélések,
- az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,
- védőnői hálózat,
- szakmai szolgáltatóval, szakszolgálattal,
- civil szervezetek.

10.3 Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbetegszakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni, tehát, a szakorvos véleménye alapján várhatóan 36 nevelési napot, 36 tanítási napot egészségügyi (járó -vagy fekvőbetegellátás) ellátásban részesülő tanuló, aki emiatt nem tud óvodába vagy iskolába járni.

10.3.1 Az 1-es típusú cukorbetegség

A cukorbetegség, vagy más néven diabétesz egy anyagcserezavar, amelyben a szénhidrátok hasznosítása szenved zavart.

Az 1-es típusú cukorbetegség a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek pusztulásával járó autoimmun betegség, amelyben a szervezet a számára szükséges inzulin pótlását külső forrásból igényli, ezért ennek folyamatos ellátása szükséges.

Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

A diabéteszrel élő gyermekek ellátási igénye különbözik egészséges társaiktól, nevelési igényükben nincs eltérés.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek esetében az óvoda gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról.

A főigazgató az óvodapedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak számára előírhatja:

- o a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- o szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadását.

A főigazgató a feladat ellátását, olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek ellátásának a rendjét az SZMSZ tartalmazza.

10.3.2 A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában

A köznevelési intézménynek kiemelt figyelmet kell fordítani a fokozott kockázatú allergiás gyermekek egészségének megőrzésére.

Óvodánk biztosítja a tudottan anafilaxiás rizikójú allergiás gyerekek számára a biztonságos körülményeket, óvintézkedéseket tesz annak érdekében, hogy a gyermek ne érintkezzen az allergénnel.

11. A három év alatti gyermekek gondozása-nevelése

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1). „Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.”

Az óvodai nevelés-gondozás feladatai három év alatti gyermekeknek:

- az óvodai nevelés-gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése,
- hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés,
- sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának és rehabilitációjának segítése a gondozás, nevelés, az egyéni és a csoportos foglalkozások keretében, a gyógypedagógus irányítása alapján.

Óvodapedagógus feladatai:

- harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása,
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető higiénés szokások kialakulásának segítése,
- szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenció és korrekciós feladatok ellátása,
- felnőtt-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a gyermek életkorához igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták biztosítása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés, véleményalkotás lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

12. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását az óvodai nevelési program tartalmazza, hiszen differenciált egyéni bánásmód a nevelési szemléletünk alapja.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapította.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülő a gyermeket megillető szolgáltatás megállapításához a szülő nyilatkozata szerint – legfeljebb az, aki az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be, továbbá az a gyermek, akit tartós nevelésbe vettek.

A hátrányos szociokulturális környezetben élő gyermekek számára a környezeti ingerek, hatások nem megfelelőek a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlődéshez, ezért ezek gyakran eredményeznek a normáktól eltérő viselkedést.

Az óvodai nevelőmunkánk során, a gyerekek szociokulturális körülményeinek feltérképezésekor körvonalazódik, hogy kik azok a gyerekek, akiknek családi háttere nem mindig képes biztosítani a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. Ezeknek a tényezőknek a tisztázásában nagyfokú tapintatot tanúsítanak óvodapedagógusaink.

A szociális hátrányok jelenlétének lehetséges okai:

- anyagi nehézségek, nem megfelelő lakáskörülmények,
- alkoholizmus a családban,
- a szülők életvezetési problémái,
- a nagycsaládosok esetleges gondjai,
- a csonka családok, éppen felbomló családok,
- munkanélküliség,
- a szülők alacsony iskolázottsága,
- érzelmi szegénység, hiányos törődés,
- krónikus betegség (akár a gyermeknél, akár a szülőnél),
- ingerszegény vagy túl erős ingerkörnyezet,
- igénytelenség a család részéről.

Feladatainkat folyamatosan kell végeznünk a gyermekek érdekében: a védőnővel való folyamatos kapcsolattartást, a szülőkkel való tervezett és tudatos kommunikációt, figyelembe véve az egyes családok gyermeknevelési szokásait.

Fokozottabb képességfejlesztő tevékenységet kell biztosítani a differenciált tervezéssel, sajátos élményeiknek „helyes” viselkedésmintákat kell kialakítanunk a kudarc, az ellenvélemény, a bírálat kifejezésére, elviselésére.

A családi háttérből adódó szociális vagy anyagi problémákat az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős jelzi a főigazgató felé, és amennyiben szükségesnek ítélik, illetve törvényi előírás határozza meg, jelzi a Fenntartó, Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal felé.

A gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesítjük a Gyermekjóléti Szolgálatot.

A migráns valamint a nemzeti – etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében is az elfogadás a célunk. Sikeres beilleszkedésük érdekében fokozottabb figyelemmel fordulunk a családi, nemzeti szokásrendszerük irányába. Megismerjük sajátos helyzetüket, s a kulturális, nevelési, életmódbeli sajátosságokat tiszteletben tartva biztosítjuk biztonságérzetének, fejlődésének feltételrendszerét az együttműködés, a kölcsönösség szellemiségében.

12.1 Az óvodai szociális segítő feladatai

Az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység feladatellátásának jogszabályi háttere:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet.

A szociális segítői tevékenység célja:

- a gyermekek, tanulók, szülők, óvodapedagógusok, pedagógusok részére adekvát szakmai segítségnyújtása, elsődlegesen prevenció,
- az észlelő-és jelzőrendszer működésének segítése,

- o a veszélyeztetettség megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- o szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik kihasználása érdekében.

Feladata:

Az óvodai iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi munkát végez, valamint gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Az óvodai szociális segítő ezeket a tevékenységeket saját kompetenciájának - végzettség, szakképesítés - mértékében a köznevelési intézményekben megjelenő szükségletek alapján nyújtja, illetve szakemberek bevonásával biztosítja.

A szociális segítő kapcsolatot tart a szülőkkel, nevelőtestülettel.

A szociális segítő a Balatonalmádiban működő család és - gyermekjóléti központjának alkalmazásában áll.

13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Óvodánkban minden gyermeket megilletnek a gyermeki jogok.

Az óvoda minden dolgozójának kötelessége, hogy hivatása gyakorlása során biztosítsa az intézményben a gyermek személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartó légkört és feltételeket, megóvja a gyermekeket a testi-lelki erőszakkal szemben.

A gyermeket érintő döntéseinkben a gyermekek mindenekfelett álló érdekét vesszük figyelembe. A gyermeki jogokat és a védő-óvó intézkedéseket az óvoda házirendjében szabályozzuk és a szülőkkel is megismertetjük.

A hátránykompenzációval biztosítjuk az esélyegyenlőséget az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

A gyermekvédelem és a prevenció nem csak a gyermekvédelmi felelős feladata, kötelessége, hanem valamennyi óvodapedagógusé is. Fontos mozzanata az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos személyes kontaktusa, amelyben újra meg újra megerősítjük a gyermek szocializációjának pozitív vonásait. A gyermek jogainak érvényesülése, szükségleteinek kielégítése fejlődésének előfeltétele. A

gyermeki jogok érvényesítésének feltétele az, hogy a pedagógus kötelességének érezze azok biztosítását.

Az óvodapedagógus feladata:

- köteles jelezni a gyermekvédelmi felelősnek, főigazgatónak, ha gyermek elbeszélései, viselkedése olyanra enged következtetni, ami fokozottabb figyelmet igényel,
- igyekezzon elnyerni a szülők bizalmát, a családdal együttműködve megszüntetni a gyermekre ható ártalmakat,
- kiemelt figyelmet fordítson azokra a gyermekekre, akik fejlődését negatív környezeti hatások gátolják,
- folyamatosan dokumentálja az egyéni bánásmódhoz szükséges nevelési feladatokat a gyermek fejlődés nyomonkövető naplójában.

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket, feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezése és ellátása,
- évente egyszer beszámoló készítése az elvégzett munkáról,
- tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek, ennek esettanulmányainak részét vesz,
- szakirányú képzéseken való részvétel, szakirodalom tanulmányozása, illetve a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásának követése.

A főigazgató gyermekvédelmi feladata:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése,
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezése a gyermekbalesetek megelőzése,
- kapcsolatot tart a család és - gyermekjóléti központtal, a gyámhatósággal, a rendőrséggel, a családdal foglalkozó szakemberekkel,

- az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát,
- krízishelyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását,
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, a jelzést írásban, esetészlelő lapon közvetlenül a gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg,
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit.

14. Az Óvoda pedagógiai dokumentumai

A nevelőmunka dokumentumai

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján az óvoda szakmai dokumentumai, a nevelőmunka tervezésével, a nevelési program megvalósításával a gyermekek fejlődésének nyomon követésével kapcsolatos információk rögzítésére szolgálnak.

Óvoda által használt szakmai dokumentumok:

- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

Óvodánkba 2021-ben bevezettük az OVPED online programot, mely az óvodai adminisztráció készítését megkönnyítő, a fejlesztést és szakmai támogatást biztosító, egységes online rendszer, mely tartalmazza a nevelőmunkánk dokumentációit.

Az óvodapedagógusok adminisztrációs feladatai:

- átlátható, naprakész, precíz, tudatos dokumentáció vezetése,
- adminisztrációs feladatok, nyilvántartások, hiányzás/étkezés (felvételi és mulasztási napló) vezetése,
- az óvodai csoportnapló szakmai és statisztikai tartalmának vezetése (heti/projekt/tematikus terv, reflexió, nevelési terv, egyéb dokumentumok),
- a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követő dokumentáció (anamnézis, képesség értékelés, pedagógiai értékelés, egyéni/csoportos fejlesztési tervek, percentilis érték, szociometria, szülők tájékoztatásáról szóló feljegyzés) vezetése,

- a differenciált fejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás, kiemelt területek (mozgás, környezettudatosság) megjelenítése a dokumentációkban.

oviKRÉTA

Online tér, a gyermekekkel és alkalmazottakkal kapcsolatos mindennapi adminisztratív munka ellátásához.

Teljesítményértékelési rendszer -TÉR

A 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet határozza meg a pedagógusok teljesítmény értékelésének szabályait.

A munkáltató minden évben köteles a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint értékelni a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott teljesítményét.

Az adminisztrációs felületet az OviKréta rendszer TÉR menü pontja biztosítja.

15. Óvoda kapcsolatrendszere

15.1 A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Óvoda – család kapcsolata

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A legszorosabb kapcsolatunk az óvodába járó gyermekek családjával van.

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda vagy a szülő terem meg.

Célja:

- az óvoda a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek fejlődését,
- az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom, és segítségnyújtás.

Feladataink:

- az óvodapedagógusok, és szülők egyenrangú nevelőtársi viszonya kölcsönös alkalmazkodásban nyilvánuljon meg,
- az óvoda dolgozói előítélet mentesek legyenek a család iránt,
- az óvodapedagógus szoros együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait,
- az óvodapedagógus bizalmat ébresztő, megértő magatartást tanúsítson, esetenként segítse tanácsaival a megfelelő fejlesztés lehetőségeit, tartsa tiszteletben az óvoda és a család világnézetét, a dolgozók emberi magatartásukban, szakmai felkészültségükben, példamutatóak legyenek.

A kapcsolattartás formái:

- beiratkozás előtti találkozások, beiratkozás,
- első beszélgetés, beszoktatás/befogadás,
- napi kapcsolattartás, betekintés a csoport életébe,
- nyitott ajtó rendszere,
- szülői értekezlet, fogadóórák,
- közös programok, ünnepek, rendezvények,
- szülői szervezet.

Beiratkozás előtti találkozások

Óvodánk több lehetőséget, találkozást kínál az érdeklődő szülők részére. Szülői tájékoztatást tartunk a Baba-mama klubban, bölcsődénkben. Oviváró nyílt napot tartunk az óvodában, ahol bepillantást nyerhetnek a szülők, gyerekek, az óvodai életbe, találkozhatnak az óvodapedagógusokkal.

Beiratkozás

A család és az óvoda közötti „hivatalos” kapcsolat a beiratkozással kezdődik. Ennek időpontját a Fenntartó határozza meg, és hirdetmény formájában teszi közzé.

A szükséges adminisztráción túl a beszélgetés főként a gyermekre irányul, de tulajdonképpen kölcsönös tudakozódás. A szülő kérdéseket tehet fel, valamint már ekkor is alapvető tájékoztatást kap.

Széleskörű felvilágosítást az óvodai felvételek elbírálását követően, az első szülői értekezleten kapnak. Ez részletes tájékoztatás a gyermekek csoportba sorolásáról, fogadási rendjéről, az óvoda működéséről, szokásrendjéről, pedagógiai programjának lényegi elemeiről. Kézhez kapja az óvoda Házirendjét.

Az első beszélgetés

Ez az első bizalmas beszélgetés a szülő és az óvodapedagógus között, mely nagyon fontos mindkét fél részéről, hiszen a kapcsolatépítés alapja, amelyre 3-4 éven át építik együttműködésüket. Itt egyeztetjük a gyermekkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, mi történt a kisgyermekkel az első 3 életévében (anamnézis, otthoni körülmények, betegségek, személyisége, félelmei, akarata, mire kíváncsi stb.). Mit várnak el a szülők az óvodától, mit tud nyújtani az óvoda, mi várható a befogadási periódusban.

A beszoktatás-, befogadási periódus

A kisgyermek első találkozása az óvodával alapvetően befolyásolja későbbi érzelmi kötődését, ezért a beszoktatás/befogadás, bármely életkorban is történjen, tapintatot, szeretetteljes odafordulást, törődést igényel.

A beszoktatás/befogadás egy folyamat, melyet rugalmasan alakítjuk a gyermek igényeinek megfelelően. Az első szülővel közösen töltött óvodai belátogatástól a gyermek fokozatosan eljut addig, hogy szülei nélkül tölti az időt a csoportszobában.

Nyitott ajtó rendszere

Óvodánkban, ha a szülő előzetesen bejelenti szándékát, lehetőséget kap gyermeke óvodai életének közvetlen megfigyelésére. Közvetlen betekintést enged ilyenkor az intézmény a belső életébe. A szülő spontán, természetes benyomásokat szerezhet a mindennapi pedagógiai gyakorlatból, megismerheti a gyermektársakat, kapcsolatba kerülhet a pedagógusokkal, a személyzettel.

Szülői értekezletek

A szülői értekezletek arra adnak alkalmat, hogy a szülők megismerkedjenek az óvoda nevelési programjával, feladataival, elmondhassák kéréseiket, véleményüket, javaslataikat, választ kapjanak a kérdéseikre, ismereteket szerezhessenek a gyermekek életkori sajátosságairól, pedagógiai eljárásokról, az óvoda mindennapjairól, eseményeiről, a gyermekközösség életéről, s nem utolsósorban lehetőséget kapnak az egymás közti eszmecserére is.

Fogadóóra

A nevelési év során minimum két alkalommal fogadóórát tartunk. Ezeken felül a szülők és az óvodapedagógusok egyaránt kérhetik az alkalmat arra, hogy a kisgyermekről zavartalan körülmények között lehessen beszélni. Itt adódhat alkalom arra, hogy bizalmas jellegű problémákat megbeszélhessünk.

Közös programok

Közös programjainkat az ünnepek, hagyományok, jeles napok, rendezvények rendszere foglalja magában.

Szülői szervezet

Törvényi kötelezettségeinknek eleget téve működik szülői szervezetünk. Éves programtervünkben meghatározottak alapján értekezleteken biztosítjuk a folyamatos információáramlást az óvoda és a szülői szervezet között. A szülők javaslataikkal, véleményeikkel, együttműködésükkel folyamatosan támogatják a gyermekek életterének alakulását-alakítását, színvonalas munkavégzés jellemző közös tevékenységünkre.

15.2 Óvodánk kapcsolatai

Óvodánk és a bölcsődénk kapcsolata

2022. év szeptemberétől többcélú intézményként működik óvodánk, így szoros a kapcsolatunk a bölcsődével. A szoros kapcsolat lehetővé teszi egymás munkájának megismerését, segítve a gyerekek óvodai befogadását.

Az óvodai nevelőtestület és a kisgyermeknevelők kölcsönösen segítik egymás munkáját. A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével lehetőség nyílik közös programok szervezésére (Ovivaró, leendő kiscsoportos óvodapedagógusok belátogatása a csoportokba, közös kézműveskedés) elősegítve ezzel a bölcsőde – óvoda átmenetet.

Óvodánk és a fenntartó kapcsolata

A főigazgató rendszeres munkakapcsolatban áll a fenntartóval, tájékoztatást ad az intézményt érintő kérdésekben. Évenként, illetve szükség szerint alkalmanként beszámolókból jelzi az elvégzett és elvégzendő feladatokat a fenntartó felé. A beszámoló részletezi mind a szakmai mind a tárgyi területeket, illetve javaslatokat tesz a problémák megoldására.

Óvodánk és az iskolák kapcsolata

Zeneiskola

A zenei nevelés fontos kiegészítéseként ápoljuk a kapcsolatot a Balatonalmádiban működő zeneiskolával, akik zenei előadásokkal, hangszerbemutatókkal színesítik programjainkat.

Általános iskolák

A kapcsolattartáshoz szükséges a kölcsönös látogatások megszervezése, a tanítók és az óvodapedagógusok szakmai megbeszélése, a gyermekek utánkövetésének lehetősége a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- iskolalátogatás,
- az első osztályos tanító néni látogatása az óvodába,
- nyílt napok.

Iskolalátogatás

Nagycsoportos óvodásaink a tavasz folyamán szüleikkel együtt az iskola meghívására ellátogatnak az iskolába. Lehetőségük nyílik megismerkedni az iskola épületével, környezettel, betekintést nyernek az iskolai életbe, találkoznak a leendő tanító nénivel.

Az első osztályos tanító néni látogatása az óvodába

A leendő első osztályos tanító néni a tavasz folyamán ellátogat az óvodába, megismerkedik a gyermekekkel, tapasztalatokat szerez közösségbe való viselkedésükről.

Nyíltnapok

Óvodánk pedagógusai rendszeresen részt vesznek az iskola által szervezett nyíltnapokon, és betekintést nyernek az első osztályosok iskolába való beilleszkedéséről.

Gimnázium

Szívesen fogadjuk az évközben lévő rendezvényeinken vagy a nyári időszakban, azokat a középiskolás tanulókat, akik Iskolai Közösségi Szolgálatot szeretnének teljesíteni intézményünkben.

Külhoni kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és — lehetőségei szerint — szakmai kapcsolatot tart fenn.

Katolikus és Református egyházak

Heti rendszerességgel hitoktatás folyik intézményünkben, a délutáni időszakban, mely szabadon választható elfoglaltsága a gyermekeknek.

Óvodánk kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal

A Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a logopédiai, pszichológiai és fejlesztő ellátást a gyerekek körében.

Óvodánk és a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat kapcsolata

A főigazgató vállalja a gyermekvédelmi munkához szükséges feltételek megteremtését, óvodánkban az erre megbízott óvodapedagógus látja el ezt a feladatot. Kiemelt feladat a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés, a prevenció, a veszélyeztetettség feltárása, a családok életviteli problémáiban való segítségadás. Azokat a problémákat, amelyek már nem a főigazgató hatáskörébe tartoznak, szóban és írásban jelzi a családsegítő szolgálat felé.

Óvodánk kapcsolata az egészségügyi intézményekkel

A gyermek egészségének, higiéniás állapotának felügyeletét a védőnői szolgálat gyakorolja. Rendszeres látogatásokkal, esetleges szűrésekkel, egészségmegőrző programokkal látják el a szükséges feladatokat. A gyermekek minden évben részt vesznek fogászati szűrésen is.

„Magocskák” Alapítvány

Az Intézménnyel közösen a családok számára szervez programokat, melyek közül több már városi szinten ismert és látogatott. Pályázati forrásokból, adományokból és a felajánlott adó 1 %-okból támogatja az intézményt és a gyermekeket: játékok, eszközök beszerzésével, iskolába induló nagycsoportosok kirándulásával, színvonalas gyerekkoncertek szervezésével.

Óvodánk kapcsolata közművelődési intézményekkel

Lehetőségek szerint óvodánk kapcsolatba lép a környezetében működő közművelődési intézményekkel /színház, könyvtár, PKKK /.

Óvodánk kapcsolata sportlétesítményekkel

Évente 10 alkalommal vesszük igénybe a balatonfűzfői uszodát, ahol a gyermekek játékos vízhez szoktatás keretében sajátítják el az úszás alapjait. Kapcsolatot ápolunk a balatonalmádi Sportközpontot üzemeltető Balatonalmádi Sportegyesülettel, ahol minden évben a „Kihívás” napi játékos sportnapot szervezzük a gyermekeknek, illetve részt veszünk az általuk szervezett intézményi Bozsik fesztiválon.

Óvodánk egyéb kapcsolatai

Kapcsolatot tartunk, illetve közösen programot szervezünk a Balatonalmádiban található különféle civil szervezetekkel (Pl: Polgárórság, Almádiért Közalapítvány, Nők a Balatonért egyesület, Együtt Egymásért Közalapítvány, stb.).

Ezen felül a környezettudatos nevelés és a biztonságos közlekedés megalapozásában együttműködünk egyéb szervezetekkel, intézményekkel (Balatonalmádi Rendőrség, Balkom, Balaton-Felvidéki Nemzeti Park, stb.).

A kapcsolatok által programtárunk színesedik és a gyermekek megismerkedhetnek az általuk képviselt területekkel, munkájukkal.

16. Hagyományok, ünnepek, jeles napok

Az óvodai élet vezérfonalát az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök és jeles napok jelentik.

Nevelőmunkánk fontos részei az ünnepek sajátos hangulatai, mellyel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézünk a népi hagyományokat. Az ünnepek, a szokások keretét adnak a munkánknak. Gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt szüksége van arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól.

Fontos, hogy a gyerekekben fokozatosan töltődjön fel az ünnep tartalommal, a készülődés örömeivel. A hangsúlyt nemcsak magára az ünneplésre helyezzük, hanem a hosszabb és többsíkú előkészület folyamatára. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, belső tartást ad, s ez által teljesebbé válnak gyermekeink személyisége.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel megérezzessük az ünnepek fontosságát a családi nevelésben. A gyermek elsősorban oda tartozik, tehát a közös együttléti hangulata, fénye nagyon fontos számára, hiszen a gyermekkor emlékei határozzák meg későbbi felnőtt korában „tud-e majd ünnepelni, ünnepeket rendezni”. Ebben szeretnénk közösen gondolkodni, mintát adni.

A hagyományok ápolása közben együttjátás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal.

A nevelőtestület valamennyi tagja, aktívan részt vesz a programok, rendezvények színvonalas megszervezésében, lebonyolításában.

Az adott nevelési év kezdetén – mindenki által megismert és elfogadott – Éves program tervet fogalmazunk meg. Minden gyermeket, szülőt érintő esemény szerepel benne, amihez igazodni lehet a bábszínházi előadástól, az adventi készülődésen át a szülői megbeszélések időpontjáig. Óvodánk honlapján folyamatosan figyelemmel kísérhető.

HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, JELES NAPOK

Ősz

Beköltöző családi délután	csoportonként	Október 23	Séta Városunk Emlékhelyeihez
Autómentes világnap	óvodaszintű témahét	Márton nap	óvodaszintű családi program
A magyar népmese napja	óvodaszintű, felnőttek mesejátéka	Hulladékcsökkentési hét	csoportonként, tematikus hét
Állatok világnapja	csoportonként	Barkácsdélután a szülőkkel (adventi vásár)	csoportonként
A zene világnapja	óvodaszintű	Őszi kirándulás	csoportonként
Egészségnap	csoportonként, tematikus hét	„Angyalbatyu”	csatlakozás a katolikus karitásztól ajándékgyűjtő akciójához a nehéz sorsú gyermekek részére
Oviszépítés	óvodaszintű családi program		

Tél

Adventi készülődés	csoportonként	Medve nap	csoportonként
Mikulás	csoportonként	Farsang	csoportszintű egész héten tartó vigadalom
Ünnepvárás a templomban	óvodaszintű	Esélyegyenlőség hete	óvodaszintű témahét
Első gyertyagyújtás	csoportonként, közösen a családokkal	Ismerkedés a hangszerekkel	óvodaszintű látogatás a zeneiskolába

Tavaszi

Március 15.	óvodaszintű, séta a Petőfi szoborhoz	Méhek világnapja	csoportszintű
Víz világnapja	óvodaszintű témahét	Kihívás napja	OVI OLIMPIA
Húsvéti készülődés	óvodaszintű témahét	Gyermeknap	óvodaszintű, szülők aktív részvételével
Oviváros meseösvény	óvodaszintű	Nemzeti összetartozás napja	óvodaszintű közös játék
Föld napja	óvodaszintű témahét	Tematikus Kirándulás	iskolába menő gyermekek
Oviszépítés	óvodaszintű családi program	Iskolába menő gyerekek búcsúztatása, búcsúzása	csoportonként, közösen a családokkal
Anyák napi készülődés	óvodaszintű témahét	Nagycsoportosok óvodában „alvós” napja	iskolába menő gyermekeknek
Madarak és Fák napja	óvodaszintű témahét		

Gyermekközösséggel kapcsolatos további hagyományok:

- közös ünneplés a gyermek név- vagy születésnapja alkalmából,
- bábszínházi előadások,
- csoportos kirándulások.

Óvodapedagógus feladata:

- teremtsen meg azt a környezetet, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás, ezáltal a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és követendőt,
- az ünnepeket megelőző jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás készítse elő az ünnepi együttlétet, minél több lehetőség biztosítása a gyermekek számára a készülődésben,

- természeti megfigyelések, a környezetben fellelhető hagyományok, mesterségek, néprajzi elemek megismertetésével közel hozni a gyermek számára az élményt és fejleszteni megőrzési akaratukat,
- az együtt ünneplés, együttlét örömeinek megéreztetése az oldott, családi hangulat és környezet megteremtésével,
- lehetőség szerint készüljön munkatársaival közös produkciók, bábjáték, énekls előadással, színesebbé téve a rendezvényeket, jeles napokat,
- törekedjen arra, hogy az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület, a dekoráció, az ünnepi ruha – azaz a rendkívűlség emelje ki,
- az előkészületek során készítse elő és fejlessze a gyermekek időérzetének kialakulást,
- családok bevonása a programjainkba.

17. Óvodánk ellenőrzési-értékelési rendszere

Az intézményi belső ellenőrzés operatív irányítója és felelőse a főigazgató. Ellenőrzési joga és kötelessége kiterjed az intézmény valamennyi dolgozójára, az általuk végzett munka helyességére és eredményességére, vagyis az intézmény teljes működésére a törvényi előírásoknak megfelelően.

A folyamatos belső ellenőrzés megszervezését, hatékony működését, a pedagógiai munkát a főigazgató szervezi, irányítja. A részterületek elemzésében, értékelésében a területekért felelős vezetők, főigazgató helyettesek vesznek részt. Az ellenőrzés, értékelés területei lefedik a működés valamennyi területét.

Az ellenőrzés és értékelés területei:

- szakmai-pedagógiai tevékenység ellenőrzése,
- gazdálkodás ellenőrzése,
- munkáltatói jogkörből adódó ellenőrzés,
- tanügy-igazgatási feladatok ellenőrzése.

A pedagógiai belső ellenőrzés célja:

- a tervezett feladatok kellő időben, és megfelelő minőségben történő megvalósulása,
- megfelelő mennyiségű és minőségű információ gyűjtése, elemzése,
- a megvalósulás értékelése, ténymegállapítás és értékelés,
- az intézményben folyó pedagógia munka segítése, fejlesztése, visszajelzése,

- o a gyermekek fejlesztésének és fejlődésének ellenőrzése (*Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén*), a megfogalmazott célok és feladatok teljesítésének nyomon követése,
- o a főigazgató tervező munkájának segítése.

Az ellenőrzések ütemezését, konkrét időpontját, az értékelési szempontsört a mindenkori éves óvodai munkaterv részét képező belső ellenőrzési terv határozza meg, melyet a főigazgató készít el a Teljesítmény Értékelés (TÉR) figyelembevételével is.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről a főigazgató dönt. Nevelési évenként egy alkalommal minden óvodapedagógus ellenőrzésére sor kerül. Az ellenőrzés tapasztalatairól a főigazgató feljegyzést készít, amelyet ismertet az óvodapedagógussal.

A nevelési évet záró értekezleten a főigazgató értékeli a belső ellenőrzésének eredményeit. Ismerteti az alkalmazotti közösséggel az ellenőrzés általános tapasztalatait, megfogalmazza az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket. A nevelési év végén a teljesítmény értékelési rendszert a törvényben meghatározottak szerint zárja le.

18. Záró rendelkezések

A pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.

Felülvizsgálata:

- jogszabályváltozás,
- a fenntartó által meghatározott feladatváltozás,
- sikeres innováció eredményeinek beépítése,
- minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása esetében lehetséges.

Módosítása: a főigazgató hatásköre, de javaslatot tehet:

- a nevelőtestület bármely tagja,
- szakmai munkaközösség,
- a szülői szervezet,
- az intézmény fenntartója.

Nyilvánossága:

- pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető,
- pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja,
- a szakmai munkaközösség, főigazgató értékeli a célok és követelmények megvalósulását,
- a szülőket tájékoztatni szükséges a változásról,
- hozzáférhetőség biztosítása a helyben szokott módon (iroda, honlap, stb.).

19. Legitimációs záradék

Intézmény OM - azonosítója: 036824	Készítette: Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete ..... főigazgató aláírás, pecsét
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi határozat elfogadás határozatszáma: AMÓB/522/2024	
Nevelőtestület nevében: <u>Nagy Zsuzsanna</u> ..... aláírás	
Véleményezők	
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 118.§ (3) a) pont alapján Az óvoda szakmai munkaközössége névében: <u>Gyula Gyula Anna</u> ..... aláírás	Az Nkt. 72.§ (5) bek. alapján a Szülői Szervezet a pedagógiai programról szóló tájékoztatást megkapta: Szülői Szervezet elnöke: ..... aláírás
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 128.§ (6) (8) pont alapján	
Védőnők: <u>.....</u> aláírás	..... aláírás
Az Nkt. 26.§ (1) bekezdése értelmében: kérem a fenntartó jóváhagyását, a fenntartóra nézve az elfogadott éves költségvetésen túl többletköltséget nem hárul.	
Főigazgató: <u>.....</u> aláírás (pecsét)	Fenntartó nevében egyetértését megadta: ..... aláírás (pecsét)
Az Almádi Magocskák Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programját a főigazgató AMÓB/523/2024. számú határozatával jóváhagyta.	
A dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: az intézmény honlapján
Hatályos: 2024.09.01. napjától visszavonásig	
Iktatószám: AMÓB/521/2024.	